

ROMÂNIA

SOLICITAREA UNUI ACORD STAND-BY

12 septembrie 2013

ASPECTE PRINCIPALE

Acordul Stand-By: România a finalizat cu succes în luna iunie 2013 un Acord Stand-By (ASB) de 27 de luni, inclusiv o prelungire de 3 luni, în valoare de 3.090,6 milioane DST (3,4 miliarde de Euro, 300 de procente din cotă). Autoritățile au solicitat un Acord Stand-By succesor pe o durată de 24 de luni cu un acces propus de 1.751,34 milioane DST (aproximativ 2 miliarde Euro, 170 procente din cotă). Prima tranșă în sumă de 194,7 milioane DST va fi disponibilizată după aprobarea programului. Autoritățile intenționează să trateze acest ASB ca fiind un acord de tip preventiv și au solicitat de asemenea asistență și de la Uniunea Europeană (2 miliarde de Euro), în timp ce 1 miliard de Euro continuă să fie disponibili în cadrul unui împrumut de politici al Băncii Mondiale.

Obiectivele programului: De la criza globală din anul 2008, România a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește reducerea dezechilibrelor macroeconomice și reconstruirea rezervelor fiscale și financiare. Cu toate acestea, România continuă să fie vulnerabilă la șocuri externe, mai ales la incertitudinile din zona euro, precum și la volatilitatea globală a fluxurilor de capital destinate țărilor emergente. Noul ASB ar asigura o ancoră valoroasă de politici și ar susține programul economic cuprinzător al României pentru perioada 2013-2015 ce vizează menținerea unor politici macroeconomice solide și a stabilității sectorului financiar, precum și continuarea reformelor structurale menite să sporească perspectivele de creștere.

Condiționalitățile programului: Accesul cumulat al României, fără rambursările programate, va fi unul excepțional având în vedere creditul încă nerambursat față de GRA generat de tragerile din cadrul ASB din 2009-2011. Programul prevede continuarea ajustării fiscale graduale și permite măsuri pe termen scurt menite să susțină cererea internă. Reformele structurale continuă ceea ce s-a realizat în programul anterior, accentul căzând pe reducerea arieratelor. Condiționalitatea are o încărcătură mai mare în prima parte a programului prin intermediul unui număr de criterii de referință structurale macroeconomice esențiale. Se are în vedere o Evaluare Ulterioară pentru undeva spre sfârșitul anului 2013 și o actualizare a Evaluării Măsurilor Asiguratorii la data primei Evaluări.

Opiniile echipei: Echipa susține solicitarea autorităților pentru un nou ASB. Un program preventiv susținut de Fond ar cultiva disciplina în materie de politici și ar asigura o rezervă tampon, contribuind în același timp la catalizarea sprijinului pentru

reforme structurale dificile și la plasarea României pe o traiectorie fermă către ieșirea din zona de susținere a Fondului.

Aprobat de
Poul M. Thomsen și
Vivek Arora

Discuțiile s-au purtat la București în perioada 17-31 iulie 2013. Misiunea s-a întâlnit cu Primul Ministru Ponta, Președintele Băsescu, Vice Prim Ministrul și Ministrul Finanțelor Chițoiu, alți membri ai guvernului, Guvernatorul Băncii Naționale Isărescu și cu alți oficiali de rang înalt și reprezentanți ai partidelor politice, organizațiilor sindicale și patronale și ai instituțiilor financiare. Echipa a fost formată din A. Schaechter (șeful misiunii), J. Ralyea; C. Saborowski; A. Tuladhar; J. McCoy (asistent cercetare, toți din cadrul EUR); J. Bersch (SPR); F. Eich (DAF); și H. Hesse (MCM). G. Tolosa și G. Babici (Biroul Reprezentantului Rezident) au asistat misiunea. Discuțiile au fost organizate în comun cu echipa Comisiei Europene. S. Matei (Consilier Superior al Directorului Executiv) și experți ai Băncii Mondiale au participat la unele dintre întâlniri; Echipa Băncii Europene Centrale a participat ca observator.

CUPRINS

INTRODUCERE	5
EVOLUȚII ECONOMICE RECENTE	7
PERSPECTIVĂ ȘI RISCURI	10
POLITICILE PROGRAMULUI	12
A. Politica Fiscală: Consolidarea Cadrului Instituțional	13
B. Reforme Structurale: Sporirea Investițiilor și Creșterii	17
C. Prioritățile Sectorului Financiar: ÎNP și Planificarea Situațiilor Neprevăzute	21
D. Politica Monetară și Politica Valutară: Ancorarea Anticipațiilor	23
MODALITĂȚILE PROGRAMULUI	24
A. Acces și Eșalonare	24
B. Condiționalitățile Programului și Monitorizarea Acesteia	24
C. Capacitatea României de a rambursa Fondului sumele împrumutate și Riscurile aferente Programului	25
EVALUAREA ECHIPEI	26
 ANEXA	
I. Scrisoare de Intenție	37
 APENDIXURI	
I. Memorandumul de Politici Economice și Financiare	39
II. Memorandumul Tehnic de Înțelegere	61

INTRODUCERE

1. În urma gravei recesiunii din timpul crizei din 2008-2009, România a înregistrat progrese semnificative în restaurarea stabilității macroeconomice. Marile dezechilibre externe și fiscale au fost reduse până la niveluri mai sustenabile în cadrul a două Acorduri Stand-By (ASB) succesive cu FMI (Figura 1 din Text și Caseta 1), susținute de Uniunea Europeană și Banca Mondială. Începând din anul 2010, România a menținut un acces continuu la piețe și a început să își reclădească tampoane fiscale, de capital și de rezerve chiar în condițiile în care a început să ramburseze sume mari către Fond.

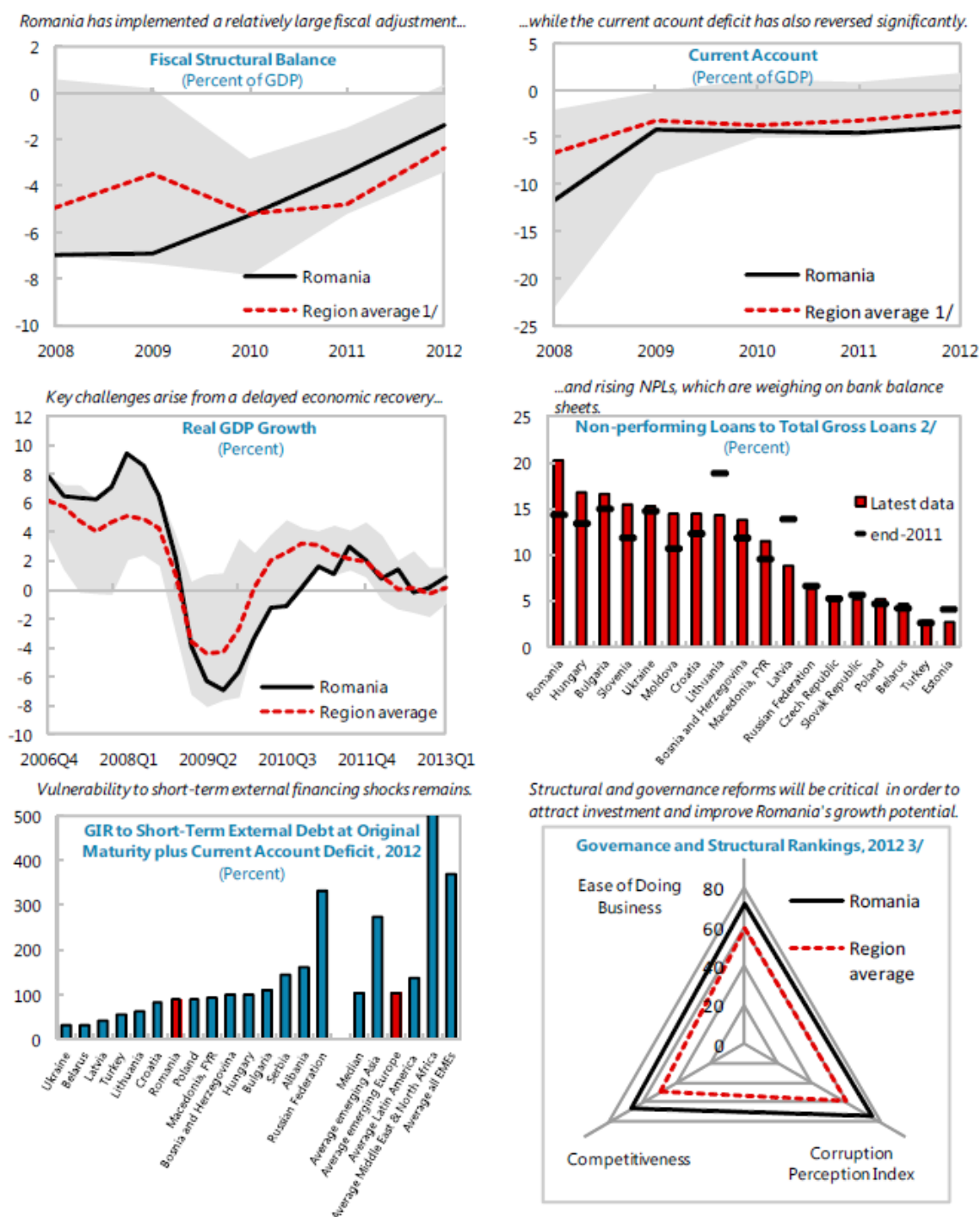
2. Redresarea economică este fragilă și vulnerabilitatea în fața șocurilor externe se menține ridicată. Perspectiva de creștere a României pentru anul 2013 este mai bună decât cea a altor țări din regiune, dar PIB-ul său real încă mai trebuie să revină la nivelurile dinaintea crizei. În același timp, persistă încă vulnerabilitățile financiare și externe dat fiind necesarul ridicat de rollover a datoriei externe. Sistemul bancar continuă să fie puternic dependent de finanțarea băncilor mamă, ceea ce îl expune riscurilor de contagiune din zona euro, și este puternic vulnerabil la deprecierea valutară, dat fiind volumul substanțial al împrumuturilor în valută. Au apărut și alte surse noi de riscuri externe pe măsură ce volatilitatea fluxurilor de capital destinate economiilor emergente a crescut.

3. Date fiind aceste circumstanțe, autoritățile au solicitat un nou ASB preventiv. Obiectivele principale ale unui nou program sunt acelea de a oferi un tampon împotriva posibilelor șocuri externe, ajutând în același timp România să își conserve stabilitatea atât de greu câștigată și catalizând reformele structurale dificile ce au fost inițiate în programul anterior. În mod special, programul încearcă: (i) să protejeze un sistem sănătos al finanțelor publice susținut de un cadru fiscal instituțional mai puternic; (ii) să continue politicile sectorului financiar și monetar ce restaurează rezervele ce protejează economia împotriva șocurilor externe; și (iii) să reducă blocajele ce obstrucționează potențialul de creștere și competitivitatea țării prin reforme structurale. Programul vizează întreținerea încrederii investitorilor prin asigurarea disciplinei și stabilității în materie de politici.

4. Programul permite de asemenea și măsuri țintite menite să susțină cererea internă. Pentru că populația, băncile și companiile continuă să își scadă nivelul de îndatorare, consumul intern și cererea de investiții se mențin modeste. Programul combină răspunsurile instituționale pe termen lung cu măsuri pe termen scurt, țintite, cum ar fi prelungirea schemei de garanții ipotecare, având ca scop așezarea redresării economice pe o bază mai fermă.

5. Programul se bucură de o puternică susținere politică. După o perioadă tumultuoasă în care s-au schimbat trei guverne în ultimul an, mediul politic s-a îmbunătățit. Coaliția de guvernare, condusă de Partidul Social Democrat (PSD) și sprijinită de Partidul Național Liberal (PNL) și Partidul Conservator (PC) deține o majoritate confortabilă. Atât Primul Ministru Ponta cât și Președintele Băsescu au subliniat faptul că sprijină un acord succesiv, iar tensiunile politice s-au diminuat în general după alegerile parlamentare din decembrie 2012.

FIGURA TEXT 1 . ROMÂNIA, 2006-2012

Sources: Transparency International; World Bank; World Economic Forum; IMF Financial Soundness Indicators database; and WEO.

1/ Region average weighted by GDP includes Bulgaria, Czech Republic, Hungary, and Poland. Shaded regions show range between the minimum and maximum values in the region.

2/ NPL definitions differ across countries. Data are from the IMF Financial Soundness Indicators database.

3/ Out of 183 countries, except for competitiveness where 139 countries were ranked.

6. Cu toate acestea, implementarea reformelor structurale continuă să se confrunte cu rezerve de rezistență. Perioada ce precede alegerile pentru Parlamentul European (vara anului 2014) și următoarele alegeri prezidențiale (finele anului 2014) oferă o fereastră de oportunitate pentru reforme. Riscurile politice se mențin însă. În mod special, interese personale ar putea duce la încercări de întârziere a unor reforme structurale ce trebuiau realizate demult, mai ales a celor de la nivelul ÎS. Aceste reforme, ce includ sectoarele energie și transporturi și sunt susținute de alți donatori multinaționali (BM, BERD, CE), sunt cruciale din punct de vedere macroeconomic, dat fiind faptul că ar putea mobiliza investiții și creștere la nivelul întregii economii și ar putea facilita dezvoltarea unor resurse de energie subutilizate. Eșecul în implementarea reformelor ar putea exacerba blocajele existente și ar putea conduce la o traiectorie permanentă de creștere inferioară. Autoritățile își propun să impulsioneze agenda de reformă printr-o mai mare implicare în implementarea programului la nivelurile cele mai de vârf ale guvernului și prin adoptarea măsurilor ce s-au dovedit de succes în programele anterioare. Spre exemplu, pentru a trata problema dificultăților financiare și operaționale de la ÎS, autoritățile și-au exprimat disponibilitatea de a lua în considerare mai rapid procedurile de insolvență.

EVOLUȚII ECONOMICE RECENTE

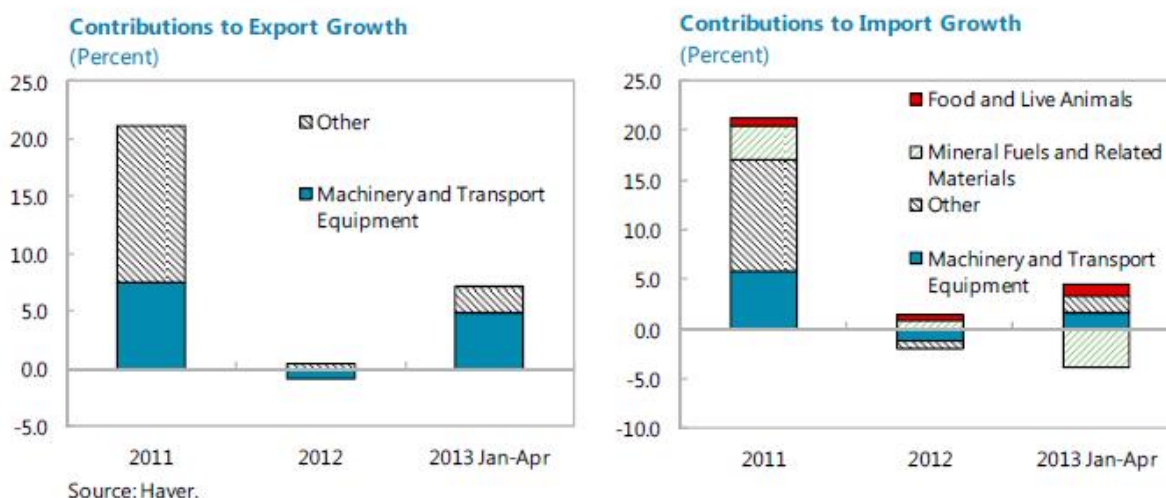
7. Creșterea PIB s-a reluat după ce redresarea economică a încetinit în anul 2012 (Figura 1). PIB-ul real a crescut cu 0,2 procente t-la-t în T1: 2013 (2,2 procente an-la-an), cererea internă slabă fiind supracompensată de exporturile mai mari de utilaje și echipamente de transport și de o cerere mai mare pentru produsele românești pe piețele ne-europene. În același timp, o scădere a investițiilor și o iarnă relativ blândă au contribuit la scăderea importurilor, mai ales a celor de energie. Aceasta vine după o încetinire a creșterii PIB-ului real în 2012 până la 0,7% de la 2,2% în anul 2011. Rata șomajului, care a atins un nivel mediu de 7 procente în 2012, este mai scăzută decât în alte țări din regiune, dar încă mai trebuie să scadă semnificativ de la nivelul ridicat pe care l-a atins în perioada ce a urmat crizei. Totalul populației ocupate se situează încă la 91% față de din nivelurile realizate în vara anului 2008 (Figura 3).

8. Inflația a început să slăbească (Figura 4). Inflația principală a atins un maxim de 6 procente în luna ianuarie 2013, împinsă în sus de majorarea prețurilor la alimente și de saltul prețurilor administrate, mai ales la electricitate și la produse din tutun, dar și de inversarea efectelor asupra bazei. De la acel moment, inflația anuală a scăzut la 4,4 procente în luna iulie pe măsură ce efectele șocurilor s-au disipat parțial. Inflația anuală de bază a scăzut de la 3,3 procente la finele anului 2012 la 2,5 procente la finele lunii iulie 2013.¹

¹ Articolele alimentare formează peste 40% din indicii de bază.

9. Contul curent a înregistrat un mic excedent în primul semestru al anului 2013, sporind în același timp accentul pus pe finanțarea de portofoliu

Un deficit mai mic al balanței comerciale și un continuu excedent în balanța serviciilor au constituit principalii factori ce au determinat inversarea soldului contului curent, de la un deficit de 3,9 procente din PIB în 2012 la un ușor excedent. Deși intrările de capital în sectorul public provenind din plasamentele internaționale de obligațiuni și din investițiile nerezidenților în titlurile emise de autoritățile locale au fost puternice, ISD s-au menținut scăzute și sectorul privat s-a confruntat cu ieșiri nete de capital (Figura 2).

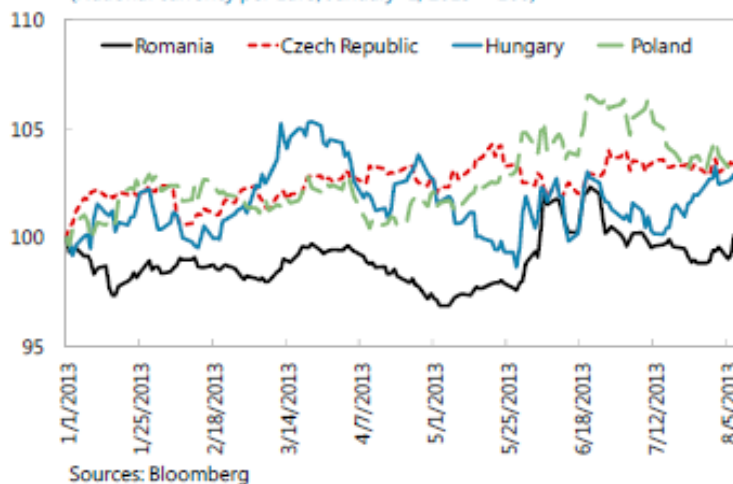

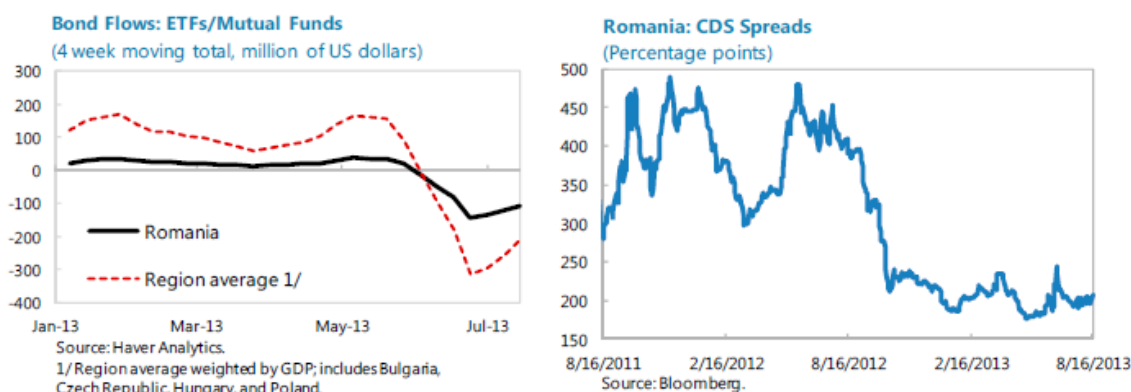
10. Condițiile generale de pe piață sunt favorabile, deși volatile.

Sentimentul pozitiv al pieței ce a urmat alegerilor generale din decembrie și includerii României în indicele pentru obligațiuni de pe piețele emergente a dat avânt cursului de schimb la începutul acestui an. De curând însă, pe fondul așteptărilor de înăsprire a situației monetare globale, intrările de portofoliu s-au diminuat, deși mai puțin decât în alte economii emergente, iar leul a pierdut cea mai mare parte din ce câștigase la începutul anului (Figurile 4 și 7). În același timp, marjele CDS și EMBIG pentru datoria de stat se mențin mult sub nivelurile din urmă cu un an. Condițiile de piață favorabile au permis băncii centrale să susțină rezervele internaționale la 35,7 miliarde Euro la finele lunii august, efectuând în același timp rambursări substanțiale către Fond.

Exchange Rate

(National currency per Euro, January 1, 2013 = 100)

11. Sectorul bancar românesc păstrează rezerve de capital și provizioane confortabile, dar se confruntă cu presiuni din ce în ce mai mari în ceea ce privește calitatea activelor (Figura 6).

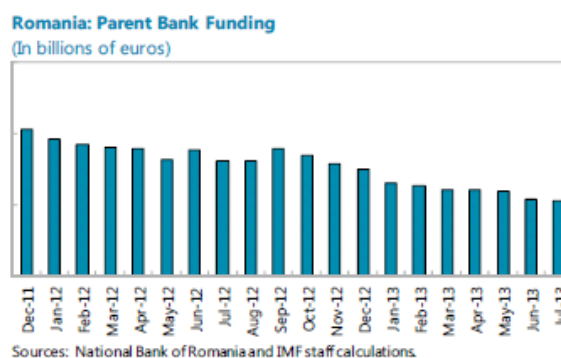
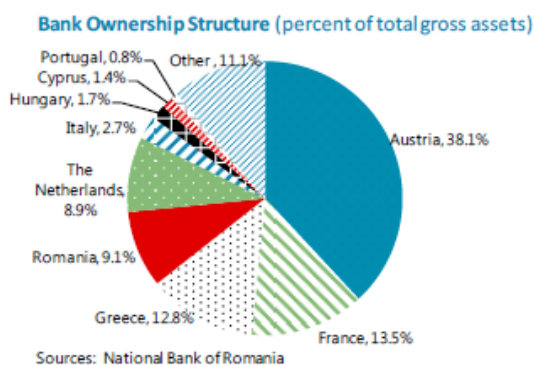
Împrumuturile neperformante (ÎNP) au crescut în mod decisiv la 20,3% din totalul împrumuturilor la finele lunii iunie 2013 (comparativ cu 14,3% la finele anului 2012) – acesta fiind una dintre cele mai mari ponderi din regiune - reflectând în primul rând contextul economic slab, standardele precare de creditare anterioare și dificultățile de eliminare a ÎNP din bilanțurile băncilor. Totuși, provizioanele (cu filtru prudențial) au fost suficiente pentru a acoperi un nivel confortabil de 88,3% din ÎNP, în timp ce rata de provizionare conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) s-a situat la 62,8% la finele lunii iunie.² Perspectivele de profitabilitate a băncilor încă rămân problematice, în pofida profitului modest înregistrat în prima jumătate a anului 2013. Capitalizarea sectorului bancar se menține puternică înregistrând 14,7% la finele lunii iunie 2013, cu variații de la bancă la bancă.³

12. Vulnerabilitățile față de șocuri externe persistă pe fondul unui ritm accelerat de scădere a gradului de îndatorare al băncilor străine (deleveraging). Efectele de contagiune ale crizei din Cipru au fost reprimite, și o filială a unei bănci cipriote este încă în curs de lichidare. Cu o rată de creștere a depozitelor de 9% de la finele anului 2011, la nivelul întregului sistem, condițiile generale de lichiditate s-au ameliorat, dar se mențin inegale între bănci. Ritmul de scădere a gradului de îndatorare (deleveraging) al băncilor străine s-a accelerat în concordanță cu evoluțiile din regiune și s-a menținut ordonat până în prezent, finanțarea băncilor mamă scăzând de la finele anului 2011 cu 26%. Factorii cei mai probabili să fi influențat această repoziționare includ slăbiciunile băncii mamă și modificări ale strategiei de finanțare la nivelul grupului în direcția unui accent mai mare pe depozitele interne la nivelul filialelor. Alți factori, precum înăsprirea standardelor de creditare, activitatea economică slabă și bilanțurile private fragile, au acționat și ei ca frâne în calea creșterii creditului privat, al cărui nivel a devenit negativ în anul 2013 (Caseta 2). Riscurile aferente retragerii finanțării băncilor mamă se menține ridicat și ar putea exercita în continuare presiuni care să împiedice creșterea creditului și pe mai departe. În final, ultimul test de stress al sectorului bancar

² Incluzând toate provizioanele, nu numai cele aferente ÎNP cu scadența mai veche de 90 de zile, rata totală de provizionare a fost de 102,4 %, iar rata de provizionare IFRS a fost de 77,2% la finele lunii iunie.

³ Una dintre băncile mici are o rată de solvabilitate sub minimul de 10% dar peste 8%. Banca este sub supraveghere intensivă.

efectuat de BNR ilustrează că într-un scenariu grav negativ, implicând o depreciere și o recesiune substanțială în 2014-2015, sistemul bancar ar face față în general, dar un număr de bănci ar fi nevoite să obțină capital suplimentar.

PERSPECTIVĂ ȘI RISCURI

13. Scenariul de bază are în vedere o redresare treptată în 2013 și 2014.

- Creșterea** este preconizată să se accelereze în anul 2013, ajungând la 2 procente, factorii determinanți fiind revenirea unei recolte agricole mai normale după seceta de anul trecut și exporturile mai mari, mai ales către țări din afara UE. Creșterea estimată de 0,3% a PIB-ului real în T2: 2013 (1,3% an-la-an) este în concordanță cu această proiecție. Se anticipează o continuare a redresării în anul 2014, PIB-ul real avansând cu 2,2%, creșterea cererii interne fiind susținută de o mai bună absorbție a fondurilor UE și de o creștere nominală pozitivă a creditelor sectorului privat, în timp ce îmbunătățirea preconizată a contextului extern va susține o creștere continuă a exporturilor. Se preconizează o diminuare până la dispariția pe termen mediu a diferenței între PIB-ul potențial și cel real (output gap), pe măsură ce se redresează ocuparea în muncă și investițiile.

Romania: Macroeconomic Outlook, Baseline
(Percent)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Real GDP growth	-1.1	2.2	0.7	2.0	2.2	2.5
CPI inflation, average	6.1	5.8	3.3	4.5	2.8	2.9
CPI inflation, eop	8.0	3.1	5.0	3.3	3.0	2.9
Current account balance (percent of GDP)	-4.4	-4.5	-3.9	-2.0	-2.5	-2.7
Fiscal balance (percent of GDP, cash)	-6.4	-4.3	-2.6	-2.3	-2.0	-1.8
Gross international reserves (bn euros)	36.0	37.3	35.4	34.1	31.6	30.5

Source: Romanian authorities; and IMF staff projections.

- **Inflația** se preconizează să scadă în continuare în semestrul doi al anului 2013, ajungând la 3,3% până la sfârșitul anului, în intervalul țintit de BNR de $2,5 \pm 1$ procent. Aceasta se va datora în principal inversării efectelor de bază precum și așteptărilor ca o recoltă mai normală decât cea de anul trecut să mențină scăzute prețurile la alimente. Se anticipează o scădere în continuare a inflației principale în anul 2014 și 2015, odată cu stabilizarea unor anticipații de inflație redusă.
- **Poziția Externă.** Se preconizează o reducere a deficitului de cont la 2% din PIB în 2013, datorită unei cereri interne ce se menține scăzută și a unei creșteri mai lente a importurilor decât a exporturilor. Se anticipează o ușoară creștere a deficitului de cont curent în perioada 2014-15, până la $2\frac{1}{2}$ - $2\frac{3}{4}$ procente din PIB, pe măsură ce cererea internă va începe să se redreseze. Se preconizează o majorare a intrărilor de capital, cu ISD în creștere față de minimele recente și cu menținerea intrărilor de portofoliu. Date fiind rambursările considerabile către Fond, rezervele internaționale brute vor scădea la aproximativ 30,5 miliarde Euro (cinci luni de importuri) până la finele anului 2015. În scenariul de bază nu se anticipează deficite de finanțare.

14. Riscurile sunt mai degrabă de nerealizare a nivelurilor anticipate (pantă descendentă).

O recesiune mai pronunțată sau tensiuni financiare reînnoite în zona euro ar putea periclita exporturile, ar putea genera retragerea în continuare a investițiilor străine și ar accelera scăderea gradului de îndatorare (deleveraging) al băncilor. O recesiune mai profundă decât cea anticipată pe piețele emergente ar avea de asemenea impact negativ asupra exporturilor și creșterii. Totodată, înăsprirea politicii monetare în economiile avansate ar putea declanșa ieșiri din contul de capital, pe măsură ce investitorii își vor re-evalua riscurile și randamentele aferente portofoliilor lor. Oricare dintre aceste evoluții ar exercita presiuni asupra ratei de schimb care, s-ar propaga asupra bilanțurilor băncilor și sectorului privat, dat fiind volumul mare al creditelor în valută. În același timp, reînnoirea incertitudinilor politice în cursele electorale din 2014, mai ales în cea pentru alegerile prezidențiale, ar putea influența atitudinea investitorilor și consumatorilor. Cu toate acestea, posibilitatea ca recenta diversificare a piețelor de export să se permanentizeze sau ca recolta din toamnă să repete performanța puternică a celei din vară oferă un potențial pozitiv de creștere.

Romania: Macroeconomic Outlook, Adverse Scenario
(Percent)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Real GDP growth	-1.1	2.2	0.7	1.5	0.3	2.3
CPI inflation, average	6.1	5.8	3.3	4.5	2.8	2.9
CPI inflation, eop	8.0	3.1	5.0	3.3	3.0	2.9
Current account balance (% of GDP)	-4.4	-4.5	-3.9	-2.3	-3.6	-3.8
Fiscal balance (% of GDP, cash)	-6.4	-4.3	-3.0	-2.4	-2.4	-2.2
Gross international reserves (bn euros)	36.0	37.3	35.4	34.4	30.7	28.2

Source: Romanian authorities; and IMF staff projections.

Încrederea investitorilor în regiune. În perioada 2013-2015, exporturile României către zona euro, principalul său partener comercial, investițiile directe și ratele de rollover la datoriile externe pe care le au băncile și sectorul privat din România ar fi mai reduse decât în scenariul de bază (Tabelele 5 și 6). Aceasta ar slăbi de asemenea și cererea internă și ar mări deficitul de cont curent în perioada 2013-15, reducând creșterea economică cu un nivel cumulat de 2½ puncte procentuale. Intrările nete mai reduse ar impune o finanțare externă suplimentară de 5 miliarde Euro, ce ar fi acoperită de tragerile de la Fond, UE și Banca Mondială, și o utilizare limitată a rezervelor internaționale. Conform acestui scenariu, pentru a se îndeplini țintele stabilite în program se vor impune probabil, măsuri fiscale adiționale în anul 2013. Pentru anul 2014, ar putea fi lăsați să intervină stabilizatorii automați, cu condiția de a mai avea disponibil de finanțare și de a se respecta limita de deficit ESA de 3% din PIB. Totodată, dat fiind nivelul ratei de politică monetară, care este la un minim istoric, există spațiu pentru înăsprirea condițiilor de lichiditate într-un efort de limitare a ieșirilor de capital.

POLITICILE PROGRAMULUI

16. Noul program propus spre a fi susținut de Fond ar asigura o ancoră de politică și o rezervă tampon, catalizând în același timp o amplă susținere pentru reformele structurale esențiale la nivel macro. Autoritățile consideră că un acord preventiv succesiv ar ajuta România să consolideze câștigurile recente obținute pe plan macroeconomic și în materie de stabilitate a sectorului financiar, să finalizeze ajustarea politicii fiscale susținute de instituții mai puternice, și să obțină sprijin pentru reformele structurale dificile. Programul ar proteja țara și de șocuri economice negative în zona euro și de volatilitatea fluxurilor de capital destinate țărilor emergente, menținând în același timp accesul pe piață și limitând primele de risc. Avansarea pe linia reformelor structurale, mai ales în sectoarele energie și transporturi, va fi esențială pentru eliminarea blocajelor din economie și pentru reducerea presiunilor fiscale care, în caz contrar, ar limita extrem de mult

cheltuielile atât de necesare pentru alte domenii prioritare. Pentru a realiza aceste obiective, programul va încerca să (Casetă 3):

- Continue procesul de ajustare fiscală consolidând în același timp cadrul instituțional fiscal pentru a menține finanțele publice sănătoase.
- Mențină politica monetară prudentă în concordanță cu ținta de inflație a BNR și să consolideze bilanțurile băncilor pentru a susține redresarea economică.
- Construiască pe măsurile de reformă structurală inițiate în programul anterior și să ducă la bun sfârșit implementarea acestora în domeniile energie, transporturi și reforma ÎS, pentru a stimula investițiile, competitivitatea și creșterea potențială.

17. Între domeniile principale de politici structurale se includ următoarele: (i) reducerea durabilă a arieratelor; (ii) dereglementarea prețurilor la energie; (iii) reforma ÎS; (iv) un management financiar public mai bun, incluzând aici și planificarea bugetară pe termen mediu; și (v) reducerea ÎNP.

A. Politica Fiscală: Consolidarea Cadrului Instituțional

18. Asigurarea poziției fiscale și consolidarea cadrului instituțional fiscal constituie priorități ale programului. Autoritățile își propun să atingă treptat obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM) de a avea un deficit structural de 1 procent din PIB (în termeni ESA) în anul 2015. Aceasta presupune o ajustare fiscală anuală de aproximativ ½ procent în perioada 2013-2014. Între măsurile principale se numără o taxare excepțională aferentă dereglementării în domeniul energetic, impozitul agricol și raționalizarea cheltuielilor de capital. Pentru a contribui la susținerea efortului de ajustare necesar și a limita riscurile fiscale, autoritățile își propun să consolideze instituțiile fiscale, să controleze mai bine cheltuielile la toate nivelurile sectorului public pentru a evita apariția pe viitor a arieratelor, să reformeze sectorul sanitar în sensul eficientizării și asigurării sustenabilității acestuia și să perfecționeze managementul datoriei publice și al obligațiilor contingente (mai ales al garanțiilor de stat).

19. Prin abordarea fiscală, politica fiscală își propune să susțină cererea internă slabă.

Programul vizează dezvoltarea capacității de prioritizare a proiectelor de investiții în general și a proiectelor finanțate din fonduri UE în mod special. Date fiind decalajele mari de timp în ceea ce privește rambursarea, autoritățile vor asigura puntea de finanțare necesară prin împrumuturi nete acordate pentru proiectele UE din trezorerie (în limita unui plafon), iar programul permite ajustarea în sus a țintei de deficit, până la un anumit plafon, în cazul în care co-finanțarea va depăși suma inclusă în buget. Pentru a rezolva problema arieratelor din ce în ce mai mari ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), administratorul fiscal va avea în vedere acordarea facilității de eşalonare la plată. Totodată, programul a majorat plafonul garanțiilor de stat, ținând seama de aspectele de sustenabilitate. În acest scop, se continuă programul de garantare a creditelor ipotecare, dar cu

modalități revizuite (136) și se implementează total fondul de garantare a împrumuturilor pentru IMM, ce a fost insuficient utilizat.

20. În 2013, se va menține ținta de deficit fiscal cash de 2,3% din PIB. Aceasta este în concordanță cu o țintă de deficit ESA de 2,4% din PIB și include cheltuieli de capital în cadrul programului PNDI de 0,2% din PIB.⁴ După realizarea unui deficit cash de 1,1% din PIB în primul semestru al anului, în conformitate cu proiecțiile, rectificarea bugetară de la mijlocul anului include măsuri pentru realizarea țintei anuale. Veniturile s-au situat sub nivelurile anticipate până la acest moment, reflectând pierderile băncilor și o redresare economică mai puțin prielnică din punct de vedere fiscal (i.e. importuri în scădere și majorarea rambursărilor de TVA la exporturi). Acestea au fost compensate de transferuri sociale și cheltuieli cu corecțiile UE sub nivelurile anticipate (vezi tabelul în text). Rezervele fiscale au crescut peste nivelul vizat, acela de acoperire pe patru luni a necesarului brut de finanțare. Pe mai departe, bugetul rectificat alocă sume suplimentare pentru atenuarea impactului liberalizării prețurilor la gaze și energie prin majorarea Venitului Minim Garantat (VMG) și al alocațiilor familiale, precum și prin majorarea pragului de eligibilitate, în concordanță cu programul autorităților de reformă al asistenței sociale prin care se vizează consolidarea prestațiilor sociale și perfecționarea condiționării de mijloacele de trai a acestor prestații. În același timp, autoritățile au redus temporar TVA-ul la pâine și toate produsele de pe lanțul de fabricație, de la 24 de procente la 9 procente, cu intrare în vigoare de la 1 septembrie. Măsurile de natură compensatorie și economiile includ accize mai mari la alcool, autoturisme și mărfuri de lux, sume mai mici alocate corecțiilor UE și reduceri ale cheltuielilor cu investițiile finanțate de la buget.

Romania: Fiscal Performance, January to June 2013
(In billions of lei)

	Proj.	Actual	Diff
Total revenue	102.9	97.5	-5.3
Current revenue	98.0	94.5	-3.5
Tax revenue	88.2	85.3	-2.9
Nontax revenue	9.9	9.2	-0.7
Capital revenue	0.3	0.3	0.0
Grants	4.5	3.1	-1.4
Total expenditure	109.2	104.2	-5.0
Current	101.7	97.3	-4.3
EU Funds, post-accession	8.3	5.2	-3.1
Capital	7.4	7.2	-0.2
Reserve fund	0.1	0.0	-0.1
Net lending	0.0	-0.3	-0.3
Deficit/Surplus (authorities' definition)	-6.3	-6.6	-0.4
Deficit/Surplus including PNDI	-6.9	-6.6	0.2

Source: Romanian authorities; and IMF staff estimates.

21. În 2014, guvernul vizează un deficit de 2% din PIB (în termeni cash și ESA). Autoritățile au făcut un prim pas prin lărgirea bazei de contribuții la fondul de sănătate, începând din 2014, prin includerea în baza de contribuții a veniturilor obținute din chirii (acțiune prealabilă). Vor fi însă necesare și alte măsuri suplimentare, spre exemplu pentru a compensa impactul hotărârilor judecătorești ce prevăd revenirea la salariile anterioare în domeniul public pentru anumite grupuri și al alocațiilor compensatorii menite să protejeze populația cea mai săracă de liberalizarea prețurilor. Pe lângă o anvelopă de cheltuieli strictă, autoritățile au în vedere și măsuri pe parte de venituri, inclusiv măsuri ce vizează impozitele pe proprietate și contribuțiile de asigurări sociale.

⁴ Până la mijlocul anului 2013, autoritățile au raportat cheltuieli în cadrul PNDI (Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii) în afara deficitului, dar programul a fost inclus în ținta fiscală din ASB-ul anterior. Toate contractele neexecutate din cadrul proiectelor PNDI au fost de atunci anulate și cheltuielile aferente au fost realocate în buget.

22. Pentru a consolida beneficiile obținute de pe urma recentelor eforturi de ajustare, autoritățile avansează pe linia reformelor fiscale structurale. Printre măsuri se numără:

- **Pactul Fiscal:** În conformitate cu cerințele de guvernanță fiscală ale UE, autoritățile vor revizui Legea Responsabilității Fiscale pentru a integra ținte fiscale structurale și acțiuni corective în caz de abateri.
- **Managementul Finanțelor Publice (MPEF 118):** Autoritățile sunt determinate să: (i) controleze arieratele; (ii) perfecționeze sistemul de raportare fiscală; și să (iii) gestioneze mai bine riscurile fiscale. Pentru a realiza primul obiectiv, autoritățile vor implementa un sistem de control al angajamentelor, la nivel central și local. Ca un prim pas, autoritățile au definit angajamentele (acțiuni prealabilă). Până la implementarea integrală a sistemului, la mijlocul anului 2014, autoritățile adoptă măsuri suplimentare. Acestea includ publicarea trimestrială a unor rapoarte detaliate privind arieratele și măsurile corective; un audit efectuat de Curtea de Conturi asupra facturilor contestate prezentate de autoritățile locale; și o supraveghere mai intensă a acelor autorități locale ce au beneficiat de transferuri în scopul acoperirii areiratelor. Odată ce sistemul de control al angajamentelor va fi funcțional, țintele de arierate vor fi reduse continuu, până la eliminarea definitivă a arieratelor. Referitor la sistemul de raportare fiscală consolidată, autoritățile finalizează proiectul acestuia, cu asistență din partea Fondului. Se are în vedere și o tranziție la GFSM 2001 pentru bugetul pe anul 2014. În final, autoritățile vor elabora un raport anual privind riscurile fiscale și vor solicita o evaluare a transparenței fiscale de către FMI, având intenția de asemenea de a consolida managementul datoriei, inclusiv printr-un proiect susținut de Uniunea Europeană și Banca Mondială.
- **Absorbția fondurilor UE și planificarea investițiilor publice:** O prioritate principală a guvernului este aceea de a îmbunătăți planificarea bugetară și prioritizarea proiectelor pentru a spori absorbția de fonduri UE. Măsurile pe următoarele șase luni, susținute de Banca Mondială, includ: (i) ocuparea schemei de personal a Unității de Evaluare a Investițiilor Publice de la Ministerul Finanțelor ; (ii) elaborarea unei liste cu proiectele de investiții pe baza unor criterii de prioritizare prestabilite; și (iii) actualizarea bazei de date cu investiții împreună cu alocările bugetare aferente acestora pe trei ani (MPEF 119). Începând din anul 2014, nu se va mai aproba nici un proiect nou de investiții fără a fi fost mai întâi evaluată eligibilitatea acestuia spre finanțare din fonduri UE. Planificarea și monitorizarea bugetară vor continua să fie îmbunătățite pentru a acomoda o co-finanțare mai mare și corecțiile financiare necesare. Banca Mondială va oferi asistență pentru dezvoltarea capacității de evaluare a angajamentelor fiscale în proiectele de PPP.
- **Administrația publică și Legea Salarizării Unitare:** Numărul de salariați din sectorul public fiind acum mult mai redus decât în trecut, autoritățile au înlocuit regula de angajare a unei singure persoane la 7 care părăsesc sistemul cu o regulă de 1 la 1, eliminând în același timp posturile vacante. Posturile în sectorul public sunt transferate dinspre nivelul central spre nivelul local, reducerea netă fiind în anul 2013 de 2000 de posturi. Pentru a asigura un sector public mai eficient și mai echitabil, autoritățile vor elabora planuri de personal, cu asistență din partea Băncii Mondiale, pentru fiecare minister în parte, în concordanță cu analizele funcționale și

strategiile acestora (MPEF ¶10). Ele vor încerca de asemenea să implementeze Legea Salarizării Unitare – prin introducerea unei grile de salarizare – începând din 2014, în limitele anvelopei bugetare disponibile.

- **Administrarea fiscală:** Realizarea unei reforme cuprinzătoare a administrației fiscale (ANAF) continuă să rămână un obiectiv important de politici, cu scopul de a crește nivelul de colectare a veniturilor și eficiența (MPEF ¶11). ANAF își redirecționează resursele către unitatea sa anti-fraudă și avansează, cu asistență din partea Fondului, în direcția asigurării funcționalității Direcției sale destinate Persoanelor Fizice cu Averi Mari. ANAF caută de asemenea să îmbunătățească serviciile destinate contribuabililor, prin intermediul unui „ghișeu unic” și prin interpretarea lipsită de ambiguitate a legii fiscale pentru contribuabili, prin intensificarea eforturilor de optimizare a procedurilor de rambursare a TVA și prin acordarea de eşalonări la plată IMM-urilor aflate în dificultate, pentru a da acestora posibilitatea de a-și elimina arieratele.
- **Politica Fiscală** va fi orientată spre îmbunătățirea în continuare a elasticității și eficienței sistemului fiscal (MPEF ¶12). Pentru bugetul anului 2014, va fi revizuită baza impozabilă pentru impozitele pe proprietate. Au început deja pregătirile pentru un nou sistem de impozitare a sectorului petrol și gaze și un nou regim al redevențelor, acest nou regim urmând a intra în vigoare cel târziu din anul 2015. Autoritățile analizează în prezent cum ar putea fi redusă diferența dintre salariul brut și salariul net (povara fiscală), lărgind în același timp baza de contribuții sociale. Autoritățile vor analiza de asemenea eficiența măsurilor adoptate pentru combaterea evaziunii fiscale, inclusiv a reducerii temporare a cotei de TVA la pâine recent adoptate.

23. Pentru sectorul sanitar, autoritățile urmăresc realizarea unei reforme cuprinzătoare, care să asigure sustenabilitatea, eficientizarea și îmbunătățirea rezultatelor produse de acest sistem. Sistemul sanitar din România se bazează puternic pe transferurile de la bugetul de stat și se confruntă cu dezechilibre financiare semnificative și cu presiuni tot mai mari generate de îmbătrânirea populației. Pentru a face sustenabil acest sistem, autoritățile iau în considerare aplicarea unor taxe obligatorii pe diferitele surse de venit pentru a suplimenta contribuțiile de sănătate existente, în concordanță cu un pachet de servicii de bază, și o contribuție voluntară pentru asigurări suplimentare de sănătate. Pachetul de bază va fi definit în această toamnă, în limitele anvelopei existente. Guvernul a elaborat și publicat planul său de acțiune. Autoritățile își propun să revizuiască lista serviciilor ce pot fi contractate cu furnizorii de asistență medicală primară, ca parte a acordului cadru de servicii pe anul 2014, pentru a spori ponderea cheltuielilor destinate asistenței primare și serviciilor în ambulatoriu. Autoritățile continuă să monitorizeze bugetele spitalelor publice pentru a se asigura că acestea corespund cheltuielilor programate în Bugetul General Consolidat și vor colecta și analiza date despre costul furnizării de servicii de la un spital la altul cu scopul de a elabora niște niveluri de referință în viitor. Se adoptă un număr de alte măsuri menite să eficientizeze sistemul (MPEF ¶15). Conceptul de reformă a sistemului sanitar se realizează în consultare cu banca Mondială și Comisia Europeană.

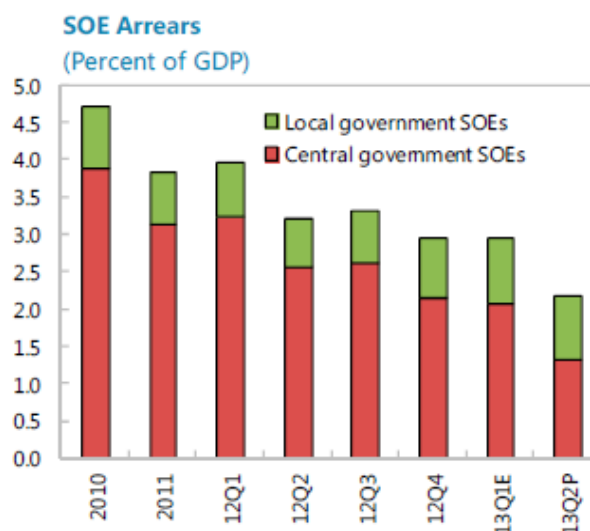
B. Reforme Structurale: Sporirea Investițiilor și Creșterii

Sectoarele energie și transporturi

24. Dezvoltarea perspectivelor de creștere prin promovarea investițiilor și îmbunătățirea serviciilor prestate în sectoarele energie și transporturi constituie un obiectiv cheie al programului. Reformele în aceste sectoare sunt esențiale din punct de vedere macroeconomic dat fiind faptul că prețurile la energie și transporturi nu sunt determinate integral de piață și aceste sectoare sunt dominate de ÎS ineficiente care înregistrează pierderi considerabile, au obiective divergente și acumulează arierate. ÎS controlează peste jumătate din sectorul energetic și o treime din sectorul transporturi. Totodată, Banca Mondială estimează că numai sectorul energetic⁵ necesită investiții de 30-35 miliarde Euro în următorul deceniu. În același timp, autoritățile s-au angajat să adopte o serie de măsuri de îmbunătățire a mediului de afaceri și de facilitare a accesului la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) pe perioada programului.

25. În cadrul programului, autoritățile vor avea o abordare tridimensională. Aceasta este compusă din măsuri consolidate de reducere a arieratelor întreprinderilor deținute de autoritățile centrale, eforturi sporite de dezvoltare a guvernantei și transparenței ÎS și reforme de îmbunătățire a formării prețurilor și eficienței în sectoarele energie și transporturi. Abordarea clădește pe reformele inițiate în programul anterior, dar pune un accent mai mare pe reducerea arieratelor în general, se concentrează în

mod explicit pe realizarea unor câștiguri în materie de eficiență la cele trei ÎS (și filialele lor) ce înregistrează cele mai mari pierderi în exploatare, și se axează pe implicarea mai puternică a sectorului privat într-un grup mic de companii energetice. Progresele vor fi monitorizate prin condiționalități impuse de program în toate cele trei zone. Implementarea acestei abordări va permite României să beneficieze mai mult de poziția sa geografică și să impulsioneze creșterea.

Sources: Romanian authorities; and IMF staff estimates.

26. Prima dimensiune a abordării se va concentra pe reducerea arieratelor ÎS, care continuă să fie considerabile în pofida eforturilor recente de reducere a lor. Totalul arieratelor ÎS (incluzând ÎS de la nivel central și local) a fost redus de la 4,7% din PIB în anul 2010 la un nivel

⁵ Opt ÎS au generat peste 90% din electricitatea României și una produce aproape jumătate din gazele naturale interne.

estimat de 2,2% din PIB la finele lunii iunie 2013. Autoritățile s-au angajat prin noul program să reducă în continuare până la un nivel de minimis⁶ arieratele ÎS de la nivel central. Progresele vor fi monitorizate printr-o țintă trimestrială indicativă (MPEF 1138)⁷. Măsurile de reducere a arieratelor cuprind plasarea întreprinderilor în procedură de insolvență sau de lichidare, restructurarea ÎS și scheme financiare cum ar fi swap-uri de datorii contra acțiuni pentru arieratele dintre ÎS și dintre acestea și Bugetul Statului.

27. A doua dimensiune a abordării este compusă din măsuri de dezvoltare a serviciilor prestate de ÎS printr-o mai mare transparență și o mai bună guvernanta și supraveghere.

Autoritățile și-au reafirmat angajamentul ca toate noile contracte bilaterale ale producătorilor de electricitate să fie încheiate în mod transparent și nediscriminatoriu pe piața concurențială, în conformitate cu condițiile din Împrumutul Băncii Mondiale pentru Politici de Dezvoltare. Autoritățile își propun de asemenea să publice rapoarte anuale ale rezultatelor ÎS conform prevederilor detaliate specificate în ordonanța de guvern privind guvernanta corporativă (ordonanța 109/2011) (MPEF 1140). Totodată, guvernul își propune să numească, în conformitate cu ordonanța 109/2011 un consiliu de supraveghere profesionist pentru compania generatoare de energie hidroelectrică (Hidroelectrica) până la finele lunii noiembrie 2013. Între timp, guvernul s-a angajat să împuternicească actualul consiliu interimar să ia decizii după ieșirea din procedura de insolvență a companiei Hidroelectrica.

28. În termeni mai generali, autoritățile își propun să consolideze baza legală și implementarea cadrului existent de guvernanta corporativă a ÎS. Ele vor încerca să asigure adoptarea de către parlament a proiectului de lege privind guvernanta corporativă până la finele lunii septembrie. În plus, date fiind punctele slabe observate anul trecut în legătură cu procesul de numire a consiliilor de administrație și a echipelor de management profesionale la ÎS, autoritățile vor realiza și publica o analiză a modului în care au fost implementate prevederile ordonanței 109/2011. Rezultatele analizei vor servi și ca informații pentru elaborarea de instrucțiuni de implementare a legii guvernantei corporative a ÎS la nivelul întregii administrații publice, care vor utiliza de asemenea și instrucțiunile elaborate, cu asistență de la Banca Mondială, de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MPEF 1139). În completarea acestor măsuri, autoritățile își propun, să perfecționeze, cu asistență de la Banca Mondială, funcția de monitorizare a direcției din Ministerul Finanțelor Publice care supraveghează întreprinderile de stat de la nivel central și local.

29. A treia dimensiune ar fi aceea de continuare a îmbunătățirii cadrului de formare a prețurilor și a eficienței sectoarelor energie și transporturi. Autoritatea de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) a implementat pașii programați pentru iulie 2013 din foile de parcurs pentru liberalizarea prețurilor la energie, conform planificării, și s-a angajat să implementeze restul

⁶ Dată fiind definiția strictă a arieratelor ÎS în cadrul programului, în care sunt incluse toate plățile restante ce au depășit data scadenței, i.e. nu există perioadă de grație, nivelul de minimis va fi considerat un stoc de sub 0,2% din PIB.

⁷ La data de 30 iunie 2013, existau 233 de întreprinderi de stat la nivelul Bugetului de Stat, excluzând cele 15 ÎS aflate în procedură de insolvență sau lichidare.

foilor de parcurs pentru liberalizarea prețurilor la gaze și electricitate și să aplice mecanismele de transmitere pentru electricitatea și gazele achiziționate de companiile de furnizare (vezi tabelul în text). Oficialii ANRE au semnalat însă că, în cazul în care condițiile de piață se deteriorează, vor avea în vedere posibilitatea de a amâna implementarea foii de parcurs la gaze, după cum prevede legislația în domeniul energiei. Autoritățile continuă să lucreze cu Banca Mondială la măsuri de protejare a consumatorilor vulnerabili (vezi ¶18).

30. Autoritățile își propun să lanseze oferte publice inițiale (IPO) la cinci companii energetice principale deținute de stat (Caseta 4 și MPEF ¶41). În pregătirea IPO la Romgaz, autoritățile s-au angajat să clarifice tratamentul fiscal aplicat în România titlurilor de valoare emise într-o altă jurisdicție (acțiune prealabilă). Ele vor reîncepe de asemenea procesul de IPO la Hidroelectrica prin adresarea unei cereri către Curtea de Apel prin care se solicită retragerea recursului inițiat de guvern și de Hidroelectrica la hotărârea judecătorească pronunțată împotriva deciziei inițiale de a organiza IPO. Ele vor împuternici, printr-o Adunare Generală a Acționarilor Hidroelectrica, consiliul de administrație interimar existent să adopte decizii, în paralel încercând să numească un CA profesionist în conformitate cu ordonanța privind guvernanta corporativă a ÎS (acțiune prealabilă). Aceasta va permite guvernului să emită o nouă decizie privind IPO care să respecte toate prevederile legale.

Romania: Energy Price Liberalization Roadmaps (abridged)

	Electricity 1/			Gas 2/		
	<u>Non-household</u>	<u>Household</u>	<u>Status</u>	<u>Non-household</u>	<u>Household</u>	<u>Status</u>
	(percent sourced from competitive market)			(estimated percent increase in regulated price)		
1/1/2013	30	...	Implemented	...	...	
4/1/2013	45	...	Implemented	5	...	Implemented
7/1/2013	65	10	Implemented	5	8	Implemented
9/1/2013	85	...		...	...	
10/1/2013	...	...		3	2	
1/1/2014	100	20		4	2	
4/1/2014	...	...		5	2	
7/1/2014	...	30		5	3	
1/10/2014	...	...		4	3	

Source: Romanian authorities and IMF staff

1/ The electricity roadmap specifies a timeline for electricity suppliers to progressively increase the share of electricity sourced from the competitive market. Non-household electricity is to be fully sourced from the competitive market by January 1, 2014, and household electricity by December 31, 2017.

2/ The gas roadmap contains a calendar of price increases to raise the price of domestically produced gas up to international levels and the corresponding estimated increase in the regulated end-user price. Non-household prices are to be raised to international levels by October 1, 2014, and household prices by October 1, 2018.

31. Reformele din sectorul transporturilor se vor concentra pe îmbunătățirea performanțelor operaționale și financiare ale companiilor feroviare de stat. Sectorul feroviar

din România este dominat de trei companii de stat ineficiente⁸, iar acestea, împreună cu filialele lor, sunt printre întreprinderile de stat cu cele mai mari arierate și cele mai mari deficite anuale în exploatare (vezi figura din text). Pentru a spori probabilitatea ca aceste companii să devină viabile din punct de vedere financiar, o țintă trimestrială indicativă pentru soldurile operaționale cumulate ale acestor companii, inclusiv filialele lor, va completa ținta indicativă stabilită pentru arieratele ÎS. Autoritățile au făcut un prim pas în direcția ameliorării situației prin inițierea unui contract de vânzare-cumpărare (CVC) pentru pachetul majoritar de acțiuni de la CFR Marfă în favoarea investitorului câștigător, ca acțiune prealabilă pentru finalizarea programului anterior. Ulterior, autoritățile au adoptat o hotărâre de guvern prin care se aprobau termenii CVC în luna iulie, hotărâre publicată în data de 14 august 2013. Hotărârea prevede semnarea de către părți a CVC pentru finalizarea tranzacției (schimbul de bani contra acțiuni) în termen de 60 de zile de la publicarea hotărârii, dacă au fost îndeplinite condițiile prevăzute în CVC. În cazul în care tranzacția nu este finalizată, autoritățile s-au angajat să vândă pachetul majoritar de la CFR Marfă unui alt investitor strategic. Autoritățile își propun de asemenea să revizuiască sfera de acoperire a rețelei feroviare și gradul de adecvare al alocăției bugetare pentru întreținerea rețelei feroviare și a obligației de servicii publice pentru transportul feroviar de pasageri, cu sprijinul serviciilor de consultanță oferite de Banca Mondială. Totodată, au fost identificate o serie de măsuri specifice de îmbunătățire a performanțelor companiei CFR Infrastructură, inclusiv implementarea unei condiționalități legate de un împrumut de la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și CFR Călători (MPEF 142).

Piețele Muncii

32. Autoritățile continuă să monitorizeze funcționarea noii legislații privind piața muncii și iau măsuri pentru a facilita accesul tinerilor români pe piața forței de muncă (MPEF 145). Noul Cod al Muncii a contribuit la creșterea gradului de ocupare, contractele pe durată determinată crescând de la 6% din totalul contractelor active la finele lunii iunie 2011 la 9% la finele lunii iunie 2013. Autoritățile vor continua să monitorizeze implementarea Legii Dialogului Social și își reafirmă angajamentul de a asigura respectarea de către toate noile acte normative a Convențiilor OIM și implementarea tuturor amendamentelor prin consultare cu părțile implicate printr-un proces legislativ normal. Având în vedere șomajul ridicat în rândul populației tinere din România, autoritățile au demarat modificarea legislației actuale pentru a îmbunătăți tranziția tinerilor către piața muncii sub umbrela noului Plan Național de Locuri de Muncă. Totodată, au fost adoptate și urmează a fi finalizate în lunile ce urmează o Lege a Uceniciei ce introduce un model dual de ucenicie și o lege ce facilitează obținerea de experiență profesională de către tinerii absolvenți de studii superioare.

⁸ CFR Infrastructură administrează și întreține rețeaua feroviară; CFR Călători oferă servicii de transport pasageri; și CFR Marfă oferă servicii de transport marfă.

C. Prioritățile Sectorului Financiar: ÎNP și Planificarea Situațiilor Neprevăzute

33. Politicile sectorului financiar trebuie să asigure o protecție împotriva șocurilor și să întărească bilanțurilor băncilor pentru a susține redresarea economică. Pentru realizarea acestor obiective, programul încearcă să rezolve problema datoriei considerabile pe care o reprezintă ÎNP, să finalizeze procesul de pregătire pentru competențele de lichidare a băncilor, să întărească în continuare supravegherea sectorului financiar și să dezvolte instrumente de finanțare pe termen lung, inclusiv obligațiuni garantate. Măsurile trebuie să asigure de asemenea că oferta nu este de natură să inhibe creditul în cazul în care cererea va crește pe măsură ce economia se redresează. Cooperarea strânsă cu supraveghetorii va fi importantă.

34. Autoritățile iau măsuri pentru a rezolva povara considerabilă a ÎNP. Abordarea este una ce constă în mai multe puncte (MPEF 127-28). În primul rând, după ce BNR a adresat o scrisoare sistemului bancar⁹, ea va continua să recomande cu fermitate băncilor ca, în limitele cadrului IFRS, să elimine ÎNP integral provizionate (mai ales în cazul împrumuturilor de consum negarantate) din bilanțurile lor, în timp util. În al doilea rând, pentru a stimula eliminarea din evidențe păstrând în același timp o atitudine de provizionare prudentă în ceea ce privește tratamentul garanțiilor colaterale, BNR nu va lua în considerare deduceri suplimentare ale garanțiilor colaterale decât dacă se realizează progrese considerabile în eliminarea ÎNP ale băncilor pentru creditele (de consum) negarantate. În al treilea rând, va fi amendat codul insolvenței în sensul de a accelera și perfecționa procedurile lungi și ineficiente de faliment. Și în al patrulea rând, pentru a stimula dezvoltarea unei piețe a datoriilor viabile, fără probleme, se vor soluționa posibilele discrepante între reglementările codului fiscal și reglementările contabile privind tratamentul ÎNP vândute companiilor naționale de gestionare a datoriilor în conformitate cu rezultatul procesului de nerespectare a legislației UE (infringement) aflat în curs de derulare. O misiune de asistență tehnică din partea FMI programată pentru această toamnă va examina problemele contabile legate de eliminarea din evidențe a ÎNP și va servi ca o resursă esențială pentru program.

35. Va continua supravegherea intensivă a sistemului bancar și monitorizarea îndeaproape a procesului de scădere a gradului de îndatorare (deleveraging) a băncilor mamă. BNR efectuează periodic teste de stress de solvabilitate de sus-în-jos și de jos-în-sus precum și teste de stress de lichiditate pentru sectorul bancar, cu contribuția Fondului în ceea ce privește scenariile de stress. Totodată, a finalizat de curând un alt audit al garanțiilor, acordând permisiunea de întărire a evaluărilor garanțiilor aflate în portofoliile băncilor acolo unde era cazul. Se anticipează stabilirea unor provizioane suplimentare în sumă relativ mică față de cele rezultate în urma auditului garanțiilor de anul trecut. BNR va analiza de asemenea în detaliu practicile băncilor în materie de restructurare a împrumuturilor, precum și gradul de adecvare al sistemelor IT pentru a lucra cu active

⁹ Scrisoarea BNR a precizat că, în conformitate cu cadrul IFRS, băncile nu sunt obligate să epuizeze toate mijloacele prevăzute de lege pentru a elimina din bilanțurile lor ÎNP total provizionate.

depreciate, iar ulterior se va agreea cu IFI un plan de acțiune pentru rezolvarea problemei ÎNP (MPEF ¶25-26)

36. Autoritățile sunt determinate să finalizeze toate actele normative relevante legate de lichidarea băncilor până la finele anului 2013, în conformitate cu Cerințele de Capital din Directiva IV. Aceasta nu acoperă doar noile reglementări UE privind ajutorul de stat în cazul măsurilor de stabilizare bancară, ci și finalizarea principiilor de guvernanță corporativă a Fondului de Garantare a Depozitelor (FGD), precum și amendarea procedurilor interne referitoare la competențele de bancă punte (bridge bank) (MPEF ¶123).¹⁰

37. Dezvoltarea de instrumente de finanțare pe termen lung și reducerea împrumuturilor în valută ar trebui să reducă riscurile bilanțiere ale băncilor, atenuând în același timp și constrângerile existente pe parte de ofertă de creditare. Având ca sursă principală de finanțare pe termen lung finanțarea asigurată de băncile mamă, cea mai mare parte a stocului de împrumuturi pe termen lung, mai ales creditele ipotecare, este în valută. Câteva bănci trec deja la acordarea de împrumuturi ipotecare în RON, și această trecere ar trebui să fie urmată și de alte reforme complementare. În special obligațiunile garantate reprezintă o alternativă promițătoare de finanțare și autoritățile sunt determinate să adopte legislația necesară până la finele acestui an. Totodată, schema de garanții guvernamentale (Prima Casă) va fi prelungită și limitată doar la împrumuturile luate în RON, asigurând astfel un echilibru între obiectivul de a susține oferta de credite și cel de a reduce riscurile valutare (99% din împrumuturile din programul Prima Casă au fost acordate în valută, mai ales către populația neacoperită în fața riscului) (MPEF ¶130). Păstrarea unui nivel mai ridicat al rezervelor minime obligatorii pentru depozitele în valută față de cele în RON constituie un alt instrument de stimulare a creditării în lei. Pentru a rezolva dificultățile pe care le întâmpină IMM-urile viabile în materie de acces la credite, autoritățile vor reforma fondul de garantare pentru IMM ce a fost insuficient utilizat (MPEF ¶119).

38. Guvernanța corporativă a nou înființatei Autorități de Supraveghere Financiară (ASF) trebuie rapid armonizată cu practicile internaționale cele mai bune.¹¹ Autoritățile vor amenda aranjamentele legislative și instituționale, mai ales în ceea ce privește dimensiunea consiliului de administrație și a celui director, calificările profesionale minime necesare pe care trebuie să le aibă membrii consiliului ASF, protecția prevăzută de lege pentru personalul și instituția de supraveghere și evitarea conflictului de interese (MPEF ¶131). Vor fi sporite de asemenea transparența și comunicarea publică a tuturor onorariilor și comisioanelor percepute de la entitățile supravegheate.

¹⁰ În cadrul programului anterior, autoritățile au dezvoltat serios cadrul de lichidare a băncilor și de panificare a situațiilor neprevăzute, inclusiv crearea competențelor de bancă punte și de achiziție și asumare.

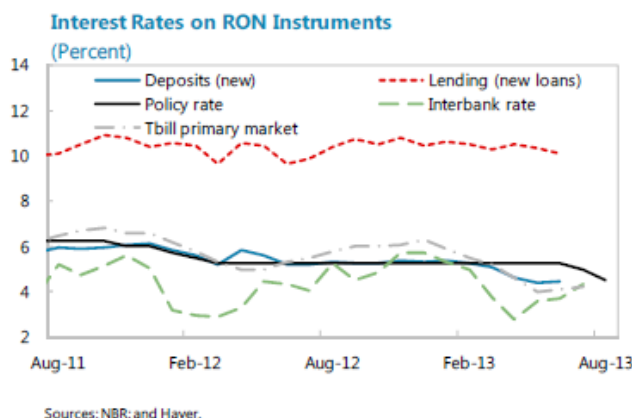
¹¹ ASF este autoritatea de reglementare unificată ce reglementează pensiile, asigurările și valorile mobiliare în România.

D. Politica Monetară și Politica Valutară: Ancorarea Anticipațiilor

39. Banca centrală își menține angajamentul de a reduce inflația până la încadrarea în intervalul țintit.

Se preconizează o reintrare a inflației principale în intervalul de 2.5 ± 1 puncte procentuale până în luna septembrie și menținerea sa în acest interval ulterior lunii septembrie.

Actuala țintă de sfârșit de an pentru intervalul de inflație va fi transformată într-o țintă permanentă începând cu anul 2014. În cadrul programului, progresele în direcția realizării țintei de inflație vor fi monitorizate printr-o clauză de consultare pe inflație cu intervale de consultare stabilite simetric în jurul traiectoriei proiectate a inflației principale IPC.

40. Rata actuală de politică monetară este adecvată. Autoritățile au reluat ciclul de relaxare în lunile iulie și august, reducând rata de politică cu un nivel cumulat de 75 de puncte de bază, până la 4,5 procente, pe fondul unei scăderi rapide a inflației principale, al unei inflații de bază stabile și reduse ca nivel, precum și al unei diferențe încă mari între PIB-ul potențial și cel real (output gap), completate de o redresare apatică a economiei și o creștere negativă a creditului. În urma reducerii recente a coridorului de rată a dobânzii în jurul ratei de politică, ratele dobânzii pentru facilitățile de creditare și depozit ale BNR se situează acum la 7,5 și respectiv 1,5 procente. Echipa a avertizat autoritățile în legătură cu necesitatea de a monitoriza evoluția inflației în urma acestor măsuri de relaxare și de a reduce și mai mult rata de politică doar în cazul în care, în lunile ce urmează, inflația scade în ritmul anticipat, anticipațiile inflaționiste continuă să fie ferm ancorate și condițiile de piață permit acest lucru. Echipa a subliniat de asemenea că, minimizarea diferenței dintre ratele interbancare și rata de politică, prin operațiuni pe piața liberă, este importantă pentru a consolida mecanismul de transmitere al ratei dobânzii și pentru a asigura o bună funcționare a piețelor de capital. Rezervele minime obligatorii vor rămâne nemodificate în lunile ce vor urma.

41. Programul susține flexibilitatea cursului de schimb, urmărind în același timp o acumulare treptată a rezervelor internaționale care să asigure protecția împotriva șocurilor externe. După majoritatea sistemelor standard de măsurare a rezervelor, nivelul actual al rezervelor poate fi apreciat ca fiind, în linii mari, adecvat. Pe perioada programului, rambursările substanțiale ce vor fi efectuate către Fond și o primă rambursare ce va fi efectuată către CE vor exercita presiuni asupra rezervelor (vezi tabelul din text la 144). Criteriul de performanță stabilit în cadrul programului pentru Rezervele Internaționale Nete (RIN) vizează o acoperire a obligațiilor financiare pe termen scurt în proporție de aproximativ 95%. Acest nivel va permite BNR să continue să efectueze cu eficiență rambursările către Fond în perioadele de vârf asigurând în același timp o acoperire integrală a datoriei pe termen scurt pentru anii următori. Cursul de schimb real se menține în linii

mari în concordanță cu indicatorii de bază, conform ultimelor estimări. BNR ar trebui deci să continue să permită cursului de schimb să se ajusteze în funcție de condițiile de piață și să limiteze intervențiile de sprijinire a leului strict la cele necesare calmării volatilității dezordonate a cursului de schimb.

MODALITĂȚILE PROGRAMULUI

A. Acces și Eșalonare

42. Nu este de așteptat ca România să se confrunte cu necesități reale de finanțare a balanței de plăți în intervalul 2013-2015, deși riscurile financiare se mențin. Conform estimărilor echipei, intrările de portofoliu și reînnoirea intrărilor de capital în sectorul privat, inclusiv ISD, ar trebui să acopere deficitul de cont curent. Se anticipează că pe Buget de Stat se vor onora integral plățile externe. Autoritățile au menționat că vor continua să trateze Acordul Stand-By ca preventiv. Cu toate acestea, România continuă să fie vulnerabilă la evoluțiile negative pe piețele financiare internaționale, ce ar putea produce un scenariu în care autoritățile ar putea fi nevoite ca temporar să efectueze trageri din ASB propus (¶14). În opinia echipei, accesul de 170 de procente din cotă (1.751,34 milioane DST; aproximativ 2 miliarde Euro) în cadrul ASB pe 24 de luni, împreună cu resursele preventive puse la dispoziție în cadrul facilității UE destinate balanței de plăți (2 miliarde Euro) și Împrumutul Băncii Mondiale pentru Politici de Dezvoltare (DPL DDO, 1 miliard Euro) ar trebui să asigure o finanțare suficientă pentru atenuarea oricăror șocuri neprevăzute.

43. Echipa apreciază că România îndeplinește cele patru criterii de acces excepțional (Caseta 5) și consideră că termenii ASB sunt corespunzători. Data fiind utilizarea cumulată de către România a resurselor Fondului, noul program presupune un acces excepțional. Resursele programul vor fi disponibilizate în procent de 37,8 procente din cotă în anul 2013, 75,6 procente din cotă în anul 2014 și 56,6 procente din cotă în anul 2015. Tragerile se vor efectua în general în tranșe egale (Tabelul 10).

B. Condiționalitățile Programului și Monitorizarea Acestuia

44. Scrisoarea de Intenție (SI) și Memorandumul de Politici Economico-Financiare (MPEF) anexate descriu obiectivele autorităților și politicile din programul economic ce va fi susținut de Fond. Au fost stabilite criterii de performanță cantitativă și ținte indicative pentru primul an și ținte pentru primele două evaluări (Tabelul 1). În plus, s-au convenit criterii structurale de referință macroeconomice și cinci acțiuni prealabile pentru aprobarea programului (Tabelul 2). Acestea se referă la prioritățile programului de (i) creare a unor soluții instituționale de control al arieratelor statului; (ii) stimulare a planificării investițiilor și absorbție a fondurilor UE; (iii) consolidare a finanțării sistemului sanitar; (iv) implicare mai puternică a sectorului privat în domeniul energetic; și de (v) creștere a eficienței sectorului energetic.

45. Programul va fi monitorizat inițial prin evaluări trimestriale. Pentru a plasa cu fermitate autoritățile pe traiectoria de ieșire din programele cu susținere FMI, se are în vedere efectuarea a trei evaluări trimestriale, urmate de două evaluări semestriale, atunci când creditul de rambursat la Fond va fi scăzut substanțial sub 300 de procente din cotă. Evaluările semestriale vor fi combinate cu criteriile trimestriale de performanță și cu misiuni trimestriale menite să faciliteze implementarea de către autorități a programului economic.

C. Capacitatea României de a rambursa Fondului sumele împrumutate și Riscurile aferente Programului

46. Capacitatea României de a rambursa datoria către Fond este de așteptat să fie în continuare puternică. Sumele rămase de rambursat Fondului au început să scadă de la nivelul de 40,7% din rezervele brute din anul 2012. Plățile programate vor atinge un maxim în anul 2014, nivelul acestui maxim fiind gestionabil la 14,4% din rezervele brute, sau 7,7% din exporturile de bunuri și servicii (Tabelul 11). Deși expunerea rămâne mare, riscurile asociate serviciului datoriei sunt atenuate de nivelul relativ redus al datoriei publice. Se anticipează că nivelul de îndatorare a Statului (inclusiv garanții) va rămâne sub 39% din PIB, datoria publică externă înregistrând un nivel maxim de aprox. 25% din PIB în 2013. Datoria externă totală a atins un nivel maxim de 75,1% din PIB în anul 2012, aceasta fiind proiectată să scadă pe termen mediu. Amplul angajament politic al României față de programul ASB și istoricul excelent al acestei țări în ceea ce privește onorarea obligațiilor externe oferă încă o asigurare că România își va onora obligațiile financiare către Fond la termenele stabilite. Se preconizează efectuarea unei Evaluări Ulterioare spre finele anului 2013 și actualizarea Analizei privind Măsurile de Protejare a Resurselor până la data primei evaluări.

Repurchases from IMF and Principal Repayments to the EC
(In millions of euros)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
IMF	1,570	4,639	4,426	1,400	109	-
BOP	1,445	3,680	3,439	1,245	109	-
Budget	125	959	987	155	-	-
EC	-	-	-	1,500	-	1,150

Source: Romanian National Authorities.

EVALUAREA ECHIPEI

47. Reechilibrarea macroeconomică și stabilitatea financiară au fost succesele marcante ale programului anterior. În pofida unei redresări economice anemice și a unei perioade de puternice incertitudini în plan politic, autoritățile și-au urmat cu fermitate traiectoria de ajustare fiscală, au limitat presiunile inflaționiste și au conservat stabilitatea sistemului bancar.

48. Cu toate acestea, România continuă să fie vulnerabilă la șocuri. Procesul de reechilibrare nu este încheiat încă: deficitul fiscal încă mai trebuie să atingă obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM); trebuie accelerată redresarea bilanțurilor bancare, pentru că ÎNP continuă să crească și sectorul privat nefinanciar își continuă procesul de scădere a gradului de îndatorare (deleveraging). În același timp, economia, balanța de plăți și sectorul financiar sunt expuse șocurilor externe, cum ar fi înăsprirea condițiilor de lichiditate pe plan mondial. Necesarul brut de finanțare este considerabil, creșterea în țările partenere de comerț ale României continuă să fie slabă, în timp ce cererea sa internă este apatică și băncile continuă să se bazeze pe finanțarea asigurată de băncile mamă.

49. Întârzierile înregistrate în programul de reformă structurală periclitează perspectivele de creștere pe termen lung. Au fost realizate progrese esențiale în unele domenii, cum ar fi depasarea către formarea prețurilor în funcție de piață pentru energie și reducerea stocului de arierate. În alte domenii, progresele au fost lente, cum ar fi în privința implicării sectorului privat în domeniile energie și transporturi, ceea ce a inhibat investițiile de capital atât de necesare și a întârziat reformele de eficientizare energetică. În domenii în care au fost adoptate inițiative legislative importante, cum ar fi guvernanta corporativă la ÎS, implementarea a fost dezamăgitoare.

50. Noul program economic trebuie să se așeze așadar pe trei piloni. Își propune să conserve câștigurile macroeconomice, să asigure o rezervă tampon și să stimuleze reformele structurale orientate spre creștere. La fel ca și în programul anterior, avansarea pe linia reformelor structurale va constitui cea mai mare provocare date fiind interesele personale puternice. Un program susținut de Fond ar contribui la catalizarea sprijinului pentru aceste reforme.

- **Politica fiscală:** Angajamentul autorităților de a continua procesul de ajustare fiscală, susținut de cerințele din cadrul de guvernanta UE și de a adopta și alte reforme pe parte de venituri și de cheltuieli, inclusiv în domeniul sănătății, este binevenit. În același timp, România ieșind din procedura de deficit excesiv, sunt în creștere presiunile pentru adoptarea unor măsuri populiste care ar putea duce la relaxarea unor reforme dificile realizate anterior sau la apariția unor riscuri noi (ex. PPP-uri fără o capacitatea adecvată de evaluare a riscurilor). Trebuie să se reziste acestor presiuni. Totodată, trebuie depășite conflictele interne ce au obstrucționat reformele instituționale, spre exemplu în domeniul planificării investițiilor. Sunt necesare eforturi concertate, temerare, pentru a spori absorbția de fonduri structurale UE. Ar trebui accelerate reformele instituționale de rezolvare definitivă a arieratelor guvernamentale, pentru a se putea păstra realizările obținute până la acest moment.

- **Politica monetară:** BNR trebuie să încerce în continuare să realizeze echilibrul perfect între ancorarea anticipațiilor inflaționiste și susținerea redresării economice. O zonă în care politica ar putea fi îmbunătățită ar fi alinierea mai bună a ratei interbancare cu rata de politică pentru a spori credibilitatea politicii și a rolul semnalizator al ratei de politică.
- **Politica sectorului financiar:** Deși sistemul bancar este bine capitalizat și bine provizionat, este nevoie de un progres mai tangibil al strategiei multidimensionale a autorităților, pentru a reduce ÎNP și a menține un nivel de provizionare suficient de prudential. Spre exemplu, se impune un proces corespunzător de implementare a codului insolvenței cu amendamentele aduse, pentru a eficientiza procedurile de faliment, iar băncile trebuie să fie mai agresive în eliminarea din evidențe a ÎNP integral provizionat cât mai devreme. Totodată, realizarea unui consens în ceea ce privește legislația îndelung amânată a obligațiunilor garantate ar permite crearea de noi surse de finanțare bancară pe termen lung. ASF trebuie reformată rapid pentru a respecta cele mai bune practici internaționale, mai ales în ceea ce privește structura sa de guvernare.
- **Reforme structurale:** Implementarea hotărâtă a reformelor esențiale din punct de vedere macroeconomic, de ridicare a calității serviciilor în domeniile energetic și transporturi este absolut necesară pentru a consolida perspectivele de creștere. Date fiind întârzierile frecvente din trecut în ritmul de reformă în aceste domenii, programul impune măsuri cu încărcare mai mare în prima parte și pune un accent mai puternic pe reducerea arieratelor la ÎS. Întoarcerea la trecut continuă să fie un risc, și în domenii precum subvenționarea încrucișată a producătorilor mai puțin eficienți și intervenția în activitatea de zi-cu-zi a ÎS ce au echipe de management și CA profesionale. Totodată, ar trebui depuse eforturi puternice pentru a duce la bun sfârșit procesul de vânzare majoritară a CFR Marfă.

51. Sprijinul politic pentru un acord FMI/CE are o bază largă, dar prioritățile divergente din cadrul coaliției vor pune probabil la încercare determinarea guvernului. În principiu, dat fiind calendarul electoral ce este liber până la alegerile pentru parlamentul UE la mijlocul anului 2014, există o oportunitate pentru a se avansa serios cu agenda de reforme. Totodată, coaliția de guvernământ, ce deține o majoritate confortabilă, și Președintele, susțin un nou ASB. Cu toate acestea, după o perioadă de calm relativ, se face din nou simțită o creștere a tensiunilor politice, după cum reiese din declarațiile publice date recent de Primul Ministru și de Președinte în legătură cu politicile economice. În același timp, pe măsură ce reformele structurale vor deveni mai profunde, interesele personale vor pune la încercare gradul de determinare al guvernului. Va fi probabil necesară implicarea la cele mai înalte niveluri în implementarea programului pentru a se putea gestiona aceste presiuni.

52. Echipa FMI susține solicitarea autorităților pentru un nou ASB dat fiind faptul că programul economic este unul echilibrat și România se confruntă cu potențiale șocuri externe. Programul economic susținut de ASB menține politici macroeconomice sănătoase și stabilitatea sectorului financiar, consolidează și mai mult rezervele fiscale și financiare și continuă reformele structurale menite să dezvolte perspectivele de creștere. Susținerea de către Fond a programului poate servi ca o ancoră pentru menținerea pe traiectoria cea bună a politicii fiscale și a reformelor

structurale la momentul creșterii presiunilor de relaxare a unora dintre reformele realizate anterior, precum și pentru asigurarea unei rezerve tampon împotriva șocurilor externe. Totodată, performanțele autorităților în cadrul celor două ASB anterioare conferă încredere în capacitatea instituțională și politică a României de a implementa politici sănătoase.

Tabela 1. Acordurile Stand-By 2009-2011 și 2011-2013 ale României*Acordul Stand-By 2009-2011:*

- Acord pe 24 de luni; acces: 1.111 procente din cotă.
- Programul susținut de Fond a fost conceput pentru a atenua efectele unei scăderi severe a intrărilor de capital, tratând în același timp și dezechilibrele externe și fiscale ale României și consolidând sectorul financiar.
- Principalele obiective: (i) reducerea substanțială a dezechilibrelor fiscale, însoțită de reforme structurale, cu scopul de a restaura încrederea pieței și a îmbunătăți sustenabilitatea fiscală și externă; (ii) consolidarea cadrului de lichidare al băncilor pentru a asigura o plasă de siguranță pentru ca băncile să facă față recesiunii economice; (iii) scăderea inflației până la intervalul țintit de BNR și menținerea ulterioară a sa în acest interval; și (iv) asigurarea unei finanțări externe considerabile menite să restaureze încrederea piețelor și să atenueze efectele procesului de ajustare.
- Obiectivele centrale ale programului au fost atinse datorită unei puternice asumări a programului conjugată cu o repartizare mult mai mare a finanțării în prima parte a sa, cu un concept flexibil al programului și o bună prioritizare a reformelor. Încrederea piețelor a fost recâștigată rapid, reîntoarcerea pe piețele financiare private realizându-se cu succes; au fost realizate o ajustare fiscală puternică și reforme structurale substanțiale; au fost dezvoltate rapid rezervele internaționale; și sistemul bancar a făcut față cu bine crizei.¹

Acordul Stand-By 2011-2013:

- Acord pe 27 de luni (inclusiv o prelungire de 3 luni); acces: 300 procente din cotă și tratat ca preventiv.
- Programul susținut de Fond a fost conceput pentru a asigura un sprijin de natură preventivă împotriva posibilelor șocuri economice viitoare, ajutând în același timp România să continue ajustarea.
- Principalele obiective (clădind pe realizările ASB 2009-2011): (i) continuarea procesului de ajustare fiscală, tratând în același timp și problemele de eficiență a veniturilor și cheltuielilor și de arierate; (ii) impulsivarea potențialului de creștere prin reforme structurale și o mai mare flexibilitate a economiei; (iii) cultivarea în continuare a încrederii și facilitarea unor intrări mai bune de capital privat, prin îmbunătățirea stabilității politicilor și a climatului de afaceri.

¹ România – Evaluarea Ulterioară a Accesului Excepțional în cadrul Acordului Stand-By din 2009 (EBS/12/23).

Obiectivul ce viza continuarea ajustării fiscale a fost realizat, creând premisele pentru ieșirea României din Procedura de Deficit Excesiv a UE. Stabilitatea macroeconomică și credibilitatea politicilor au asigurat o îmbunătățire a rating-ului și accesul continuu la piețe. Au fost implementate reformele pieței muncii de sporire a flexibilității. Au fost înregistrate progrese în ceea ce privește monitorizarea ÎS și reducerea arieratelor și a fost inițiată liberalizarea prețurilor la energie, dar agenda de reforme la ÎS a rămas nefinalizată, iar procesul de reformă nu și-a arătat încă roadele de atragere a unor investiții mai mari sau de sporire a creșterii.

Tabela 2. Ce ține pe loc Creșterea Creditului în România?

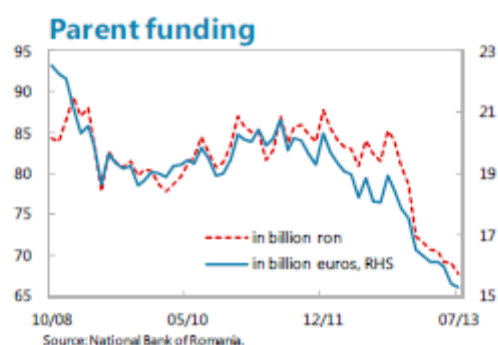
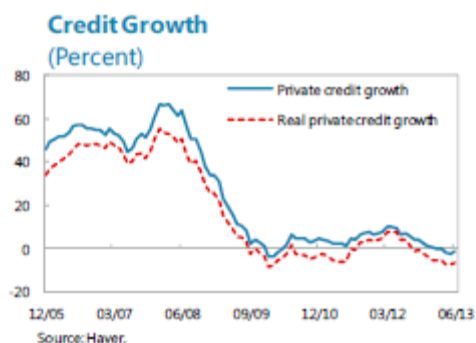
Creșterea creditului a fost anemică în România. Factori importanți au fost băncile mamă slabe și modificarea strategiilor de finanțare a acestora. Alți factori pe parte de ofertă, cum ar fi bilanțurile precare ale băncilor naționale și standardele stricte de acordare de împrumuturi și de supraveghere, conjugate cu o cerere apatică de credite, au contribuit la ținerea pe loc a creditării de către bănci.

Creșterea creditelor private a fost lentă de la începutul crizei și de curând a devenit negativă.

Creditele acordate sectorului privat au scăzut cu 2 procente în termeni reali (creștere de 15 procente în termeni nominali) între T3:2008 și T4: 2011, scăzând ulterior într-un ritm și mai rapid până la 7 procente (creștere de 0,5 procente în termeni nominali) până în luna iunie 2013.

Această scădere a creditării din ultima vreme coincide cu finanțarea mai redusă de către

băncile mamă. Până spre sfârșitul anului 2011, creșterea anemică a creditării a reflectat o schimbare în structura activelor băncilor, acestea îndreptându-se dinspre împrumuturile private către titlurile tranzacționabile. Deși finanțarea băncilor mamă a scăzut cu 10 procente în euro în această perioadă, injecțiile de capital și creșterea robustă a depozitelor de 27 de procente au susținut o creștere cu 23 de procente a activelor brute totale în sectorul bancar. De la mijlocul anului 2012 însă, activele băncilor au început să scadă, creșterea pasivelor interne nemaiputând să compenseze finanțarea externă, care a scăzut cu 24¾ de procente între T4:2011 și iulie 2013.

Alți factori pe parte de ofertă au jucat de asemenea un rol important în limitarea creșterii creditării. Perspectivele slabe de creștere, datorate inclusiv întârzierilor în implementarea reformelor structurale, au redus apetitul de creditare și pe măsură ce criza avansa, standardele de creditare și cerințele de supraveghere mai stricte, bilanțurile mai slabe ale băncilor datorate stocului tot mai mare de ÎNP, au constituit împreună obstacole pentru oferta de credite.

A scăzut și cererea de credite. Deși ratele dobânzii au scăzut treptat de la nivelurile maxime din timpul crizei, bilanțurile sectorului privat au fost tot mai presate de povara semnificativă pe care o reprezentau datoriile populației și ale companiilor și de reducerea valorilor garanțiilor colaterale. Pe partea companiilor, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) continuă să se confrunte cu greutate în asigurarea serviciului datoriilor mari, după cum evidențiază și ponderea mare a ÎNP în rândul acestor companii. Între timp, în cazul populației, raportul dintre pasive și patrimoniul net aproape s-a dublat

între 2007 și 2011, datorită scăderii valorii proprietăților imobiliare. Depozitele populației au crescut dar continuă să se mențină o discrepantă valutară semnificativă între active și pasive.

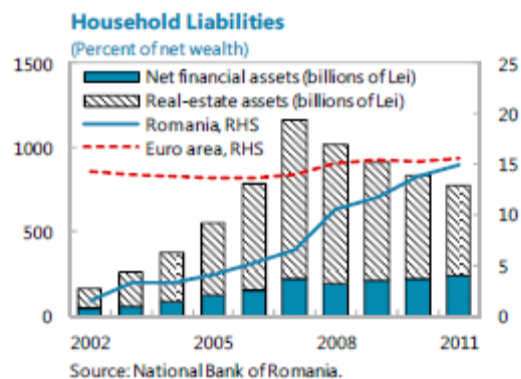
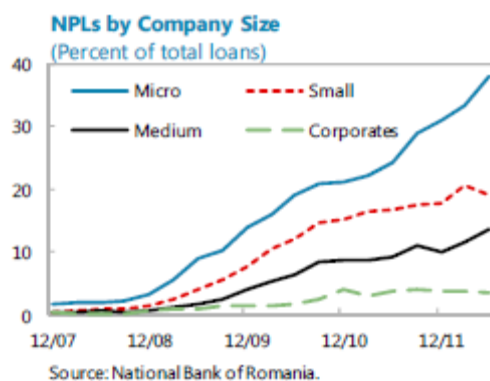

Tabela 3. Obiectivele, Domeniile de Politici și Măsurile Principale ale Programului

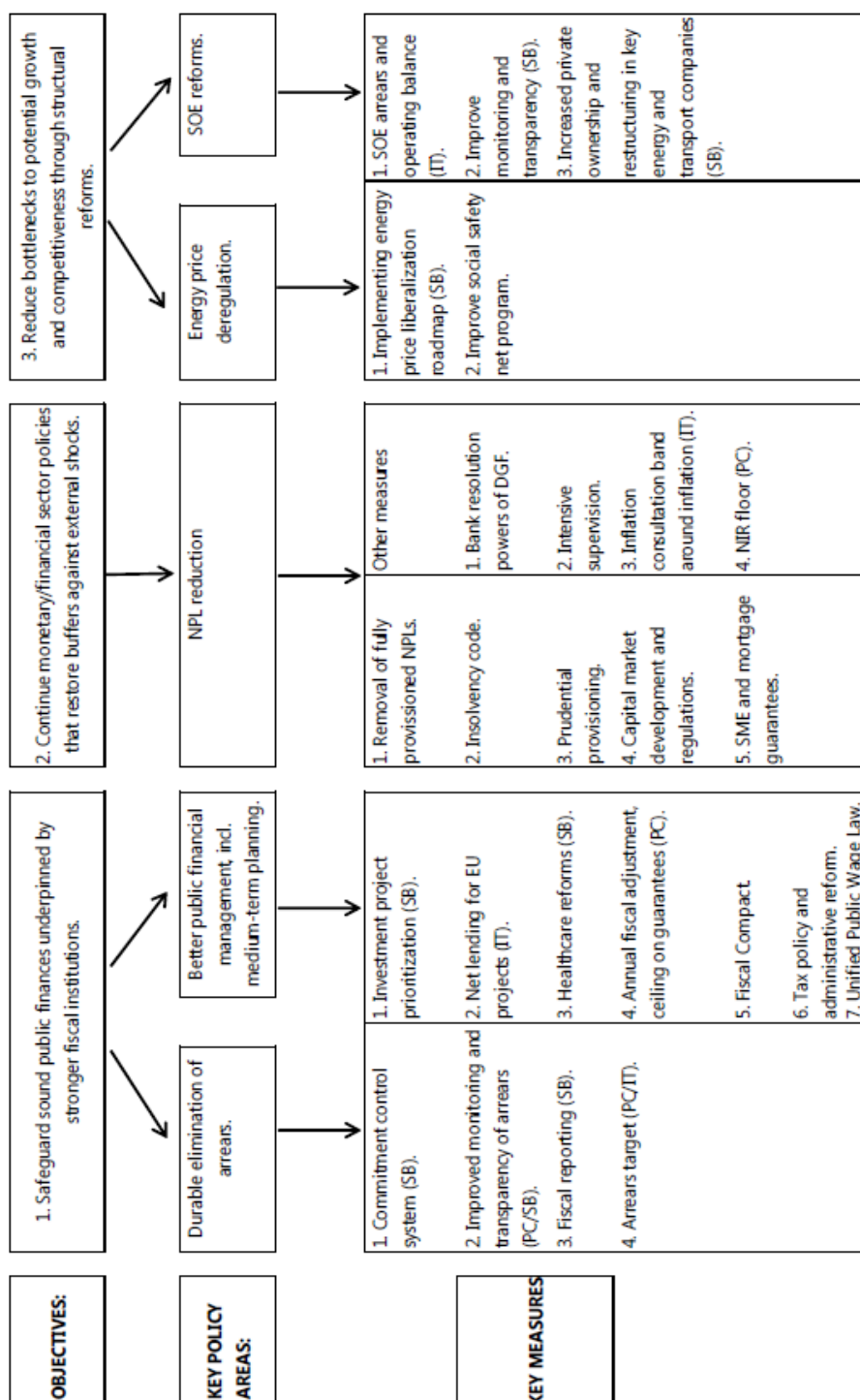

Tabela 4. România: Oferte Publice Inițiale

Autoritățile își propun de asemenea să lanseze oferte publice inițiale (IPO) la cinci companii energetice de stat principale (MPEF 141):

- **Nuclearelectrica SA** (generează aproximativ 20% din electricitatea nucleară a României): Lansarea unei oferte publice inițiale (IPO) de 10% din acțiunile guvernului până la finele lunii septembrie 2013.
- **Romgaz** (produce aproximativ 45% din gazele naturale ale României): Lansarea unei IPO de 15% din acțiunile statului până la finele lunii octombrie 2013;
- **Electrica** (distribuție, furnizare și întreținere electricitate): Lansarea unei oferte publice inițiale pentru un pachetul majoritar din acțiunile Statului, până la finele lunii mai 2014;
- **Oltenia** (produce aproximativ 30% din electricitatea generată de cărbune din România) – Lansarea unei IPO pentru 15% din acțiunile statului până la finele lunii iunie 2014; și
- **Hidroelectrică** (produce aproximativ 25% din electricitatea hidro din România) –Lansarea unei IPO pentru 10% din acțiunile statului până la finele lunii iunie 2014.

Tabela 5. România: Criterii de Acces Excepțional

Echipa apreciază ca România îndeplinește în continuare cele patru criterii de acces excepțional. Accesul total propus în cadrul ASB ar fi echivalent cu 2 miliarde de Euro (1.751,34 milioane DST, 170 % din cotă). Totuși, accesul total al României la resursele generale ale Fondului (fără achizițiile programate) depășește limitele normale de acces, și de aceea este necesară o evaluare pentru cadrul de acces excepțional. După părerea echipei, România îndeplinește aceste criterii:

- **Criteriul 1:** *Membrul se confruntă sau există posibilitatea de a se confrunța cu presiuni excepționale de balanță de plăți asupra contului curent sau contului de capital care duc la necesitatea ca Fondul să acorde o finanțare ce nu se încadrează în limitele normale.*

România nu se confruntă cu presiuni reale în ceea ce privește balanța de plăți. Cu toate acestea, ea este expusă riscurilor de probleme economice și financiare, mai ales în Europa, și la cele derivate din o mai mare volatilitate a fluxurilor de capital la nivel global. Materializarea scenariului de stress ar putea conduce la necesități de finanțare de la Fond, ce ar implica, dat fiind creditul încă nerambursat, necesitatea ca Fondul să acorde o finanțare ce nu se încadrează în limitele normale.

- **Criteriul 2:** *O analiză sistematică, riguroasă indică o probabilitate ridicată ca datoria publică a membrului să fie sustenabilă pe termen mediu. Totuși, în cazurile în care există incertitudini serioase care fac greu de afirmat categoric că probabilitatea ca acea datorie să fie sustenabilă pe această perioadă de timp este mare, accesul excepțional este justificat atunci când există un risc mare de efecte sistemice internaționale.*

Datoria publică este scăzută (38,2% din PIB, inclusiv garanțiile), și nu se anticipează că va genera riscuri pe perioada programului și pe termen mediu. Ajustarea fiscală continuă va asigura sustenabilitatea datoriei cu o probabilitate mare. Excluzând evenimentele neprevăzute, obligațiile potențiale eventuale ale Statului vor fi de asemenea limitate. Datoriile ÎS se situează la 6,3% din PIB (excluzând ÎS aflate în procedură de insolvență sau de lichidare). Reforma pensiilor din anul 2010 a contribuit și ea la atenuarea impactului presiunilor demografice asupra sustenabilității fiscale. În pofida vulnerabilităților ce persistă în sistemul bancar, inclusiv a celor datorate unei ponderi mari a creditelor în valută, și a necesităților de rollover, nu se anticipează ca în cazul materializării riscurilor pe parte descendentă, datoria publică să devină nesustenabilă pe termen mediu. Băncile sunt în general bine capitalizate și obligațiile lor externe pe termen scurt sunt sub 4% din PIB. Datoria externă totală a crescut la 75,1% din PIB în 2012 și se anticipează o scădere a acesteia. Începând din 2013, rambursările către Fond, un deficit de cont curent gestionabil și o creștere economică mai mare vor reduce treptat datoria externă pe termen mediu. În ansamblu, datoria publică a României, incluzând obligațiile contingente, este apreciată ca fiind sustenabilă pe termen mediu, cu o mare probabilitate.

- **Criteriul 3:** *Membrul are perspective de a câștiga sau recâștiga accesul la piețe private de capital în intervalul de timp în care sunt restante resursele de la Fond*

România și-a menținut accesul la piețele de capital privat și această situație este de așteptat să dureze și de acum înainte în condiții normale de piață. Autoritățile și-au exprimat intenția de a trata acest ASB ca preventiv. Experiența din celălalt ASB preventiv ne demonstrează că acesta a consolidat încrederea pieței în politicile economice ale României. Chiar și în cazul unui scenariu negativ (cum este cel descris în 114), se anticipează că România va continua să aibă acces la piețe, dar la niște rate inferioare de rollover. În 2010-2011, România a putut să revină pe piețele externe în perioada de turbulențe în Europa. Acum, cu indicatori de bază mai buni, perspectivele de a rămâne pe piață sunt bune, chiar dacă la rate mai ridicate. În anul 2012, România a vândut obligațiuni în dolari SUA în valoare de 2,25 miliarde \$, Euroobligațiuni în valoare de 2,25 miliarde Euro pe lângă emisiunile interne de instrumente în Euro în valoare totală de 763 milioane Euro. Autoritățile au continuat să acceseze piețele internaționale în anul 2013, prin vânzarea de obligațiuni în dolari SUA pe 10 ani în valoare de 1,5 miliarde \$ la un randament de 4,5% în luna februarie și obligațiuni în Euro pe trei ani în valoare de puțin peste 1,4 miliarde Euro la un randament mediu de sub 3%, până la acest moment pe piață internă.

- **Criteriul 4:** *Programul de politici prevede perspective de succes rezonabile, incluzând nu numai planurile de ajustare ale membrului, dar și capacitatea sa instituțională și politică de a realiza acea ajustare.*

Respectarea de către România a programelor recente susținute de Fond a fost bună, în ciuda ajustării fiscale și reformelor structurale dificile impuse. Cele două întârzieri în finalizarea celei de-a doua și a treia evaluări a ASB 2009 și a celei de-a șapte și a opta evaluări în ASB 2011 s-au datorat motivelor politice. Criteriile cantitative de performanță au fost îndeplinite în cea mai mare parte a programului, dar instabilitatea politică ce a condus la trei schimbări de guvern în anul 2012 și a inclus două alegeri și un referendum de suspendare a Președintelui ce a eșuat, au avut un cost pentru program, spre sfârșitul acestuia. Au fost ratate mai multe ținte, deși cu foarte puțin, iar agenda de reforme structurale, ce a avansat oricum lent pe aproape tot parcursul programului, a stagnat. Astfel, ultimele evaluări combinate au fost amânate cu trei luni, pentru a da timp guvernului să adopte măsurile corective ce se impuneau pentru a respecta angajamentele asumate în program, aceste evaluări fiind finalizate cu succes de autorități de la acea dată. Pe mai departe, tensiunile au cedat după alegerile din decembrie 2012 și un nou program se sprijină de susținerea coaliției ce se bucură de o majoritate confortabilă, și de a Președintelui. Date fiind aspectele politice dificile pe care le va presupune avansarea pe linia reformelor structurale, autoritățile consideră că un nou program ar fi un catalizator important al unui sprijin amplu pentru aceste eforturi. Rezultatele autorităților în programul anterior conferă încredere în capacitatea lor instituțională și politică de a continua implementarea unor politici sănătoase. Pe frontul fiscal, un ritm mult mai gradat al ajustării propuse, după reducerea severă a deficitului bugetar structural din ultimii trei ani, sugerează perspective de succes.

România: Scrisoare de Intenție

București, 12 septembrie 2013

Director General
Fondul Monetar Internațional
Washington, DC, 20431
S.U.A.

Stimată Doamnă Lagarde:

1. În cadrul a două programe economice consecutive susținute de Fondul Monetar Internațional (FMI), de Uniunea Europeană (UE) și de Banca Mondială (BM), am realizat progrese considerabile în reducerea dezechilibrelor macroeconomice și în reclădirea rezervelor financiare și fiscale. Reformele structurale în domenii cheie sunt însă în curs de derulare și România continuă să fie vulnerabilă la șocuri externe și la tulburări pe piețele internaționale de capital. Solicităm așadar aprobarea unui nou Acord Stand-By (ASB) pentru 24 de luni, cu o valoare totală de 1.751,34 milioane DST (aproximativ 2 miliarde Euro, 170 procente din cotă), pe care intenționăm să îl tratăm ca preventiv. Noul program ASB va susține programul nostru economic cuprizător pentru perioada 2013-2015 de menținere a politicilor macroeconomice sănătoase și a stabilității sectorului financiar și de continuare a reformelor structurale într-un context marcat de incertitudini externe semnificative. Alături de asistența financiară de tip preventiv în valoare de 2 miliarde de Euro din cadrul facilității pentru balanța de plăți și de cea de 1 miliard de Euro din cadrul Împrumutului pentru Politici de Dezvoltare ((DPL DDO) asigurat de Banca Mondială, acest aranjament va semnala comunității internaționale sprijinul acordat în continuare politicilor noastre și va asigura o rezervă în eventualitatea unor șocuri externe.

2. Programul va fi monitorizat prin criterii de performanță cantitative și prin ținte indicative, prin criterii structurale de referință și clauze consultative, în cursul unor evaluări trimestriale în primul an și semestriale după aceea. Tabelul 1 din Memorandumul de Politici Economice și Financiare (MPEF) atașat stabilește țintele trimestriale specifice ce vor fi respectate în cadrul ASB pentru soldul total al bugetului general consolidat, variația arieratelor Bugetului de Stat și ale Bugetului de Asigurări Sociale, inflația IPC și rezervele internaționale nete, precum și pentru emiterea de noi garanții guvernamentale în numele sectorului privat nefinanciar și al unor întreprinderi publice. Totodată, vor exista ținte indicative stabilite pentru cheltuielile primare curente ale BGC excluzând plățile de fonduri structurale UE pre și post-aderare, pentru arieratele întreprinderilor de stat (ÎS) aflate sub controlul administrației centrale, pentru soldul operațional al principalelor ÎS, pentru arieratele de la nivel local și pentru împrumuturile nete acordate beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri UE. Tabelul 2 anexat MPEF prezintă acțiunile

prealabile propuse pentru aprobarea ASB și criteriile de referință structurale din cadrul ASB. Prima evaluare a programului va avea loc până la data de 20 decembrie 2013, iar cea de-a doua evaluare până la data de 28 martie 2014.

3. Considerăm că politicile și măsurile prevăzute în MPEF atașat sunt adecvate pentru realizarea obiectivelor programului nostru economic. Ne menținem de asemenea angajamentul de a conserva realizările celor două programe precedente și să respectăm angajamentele pe care ni le-am asumat anterior. Suntem pregătiți în continuare să adoptăm măsurile suplimentare ce se impun pentru a asigura realizarea acestor obiective. Ne vom consulta cu FMI și Comisia Europeană (CE) înainte de a modifica măsurile incluse în această Scrisoare și MPEF atașat sau de a adopta noi măsuri care s-ar abate de la scopurile programului și vom pune la dispoziția FMI și a Comisiei Europene (CE) informațiile necesare în vederea monitorizării programului.

4. Recunoaștem importanța finalizării unei analize a măsurilor asiguratorii până la prima evaluare din cadrul ASB. Banca Națională a României va furniza informațiile necesare pentru a finaliza această analiză până la prima evaluare și va primi în scop asigurator misiunile FMI ce vor fi considerate necesare.

5. Acordăm permisiunea noastră FMI și CE pentru publicarea Scrisorii de Intenție și a anexelor la aceasta, precum și a rapoartelor echipelor aferente. Scrisoarea este transmisă în copie domnului Olli Rehn.

Cu stimă,

/s

Daniel Chițoiu
Vice Prim Ministru
Ministrul Finanțelor Publice

/s

Mugur Constantin Isărescu
Guvernatorul Băncii Naționale a României

/s

Liviu Voinea
Ministru Delegat pentru Buget

ANEXA I. ROMÂNIA: MEMORANDUM DE POLITICI ECONOMICE ȘI FINANCIARE

Evoluții Economice Recente și Perspective

1. Creșterea economică a căpătat avânt la începutul anului 2013, înregistrându-se o creștere a PIB-ului real de 0,6% (t-la-t) în T1: 2013, determinată de o revenire accentuată a exporturilor nete, în timp ce cererea internă a rămas slabă. Exporturile au fost susținute de o creștere a vânzărilor de echipamente și utilaje de transport și de o mai mare cerere externă, inclusiv din țările non-UE. În același timp, o scădere a investițiilor și o iarnă relativ ușoară au contribuit la o scădere a importurilor, mai ales de energie. Inflația a început să slăbească după ce a atins un nivel de vârf de 6% în ianuarie 2013 pe fondul prețurilor volatile la alimente și al creșterilor prețurilor administrate. Pe măsură ce efectele acestor șocuri s-au disipat, inflația a coborât la nivelul de 4,4% în luna iulie. Inflația anuală de bază a scăzut și ea, de la 3,3% la finele anului 2012 până la 2,5% la finele lunii iulie. În luna iunie 2013, am ieșit de asemenea din Procedura de Deficit Excesiv a UE.

2. Anticipăm o creștere anuală de aproximativ 2% în anul 2013, determinată de exporturile nete și de revenirea la o recoltă agricolă normală după seceta din anul trecut. Se proiectează o scădere drastică a inflației și o reîncadrare a acesteia în intervalul țintit de banca centrală până în luna septembrie, în principal datorită efectelor de bază favorabile. Se anticipează o îmbunătățire semnificativă a deficitului de cont curent, până la 2% din PIB, de la 3,9% din PIB în anul 2012, creșterea importurilor și temperarea exporturilor inversând soldul pozitiv al contului curent înregistrat în primele cinci luni ale anului. Riscurile aferente perspectivei economice sunt în ansamblu echilibrate. Recolta agricolă s-ar putea dovedi mai bună decât se anticipase, dar România continuă să fie vulnerabilă la riscurile unor evoluții negative pe piețele internaționale și ale unei creșteri reduse în zona euro. Implementarea unei politici prudente va fi așadar esențială pentru menținerea încrederii și asigurarea unor rezerve (buffere) de politici.

Politica Fiscală

3. În anul 2013, se va menține ținta de deficit fiscal de 2,3% din PIB (în termeni cash, inclusiv PNDI), țintă ce corespunde unei ținte de deficit în termeni ESA de 2,4% din PIB. Aceasta va presupune o reducere a deficitului structural ESA de cel puțin 0,5% din PIB, în conformitate cu angajamentele asumate prin Pactul UE de Stabilitate și Creștere (PSC). În primul semestru al anului, deficitul a ajuns la 1,1% din PIB, în concordanță cu proiecțiile. Cu toate acestea, veniturile au fost realizate la niveluri mai mici, acest lucru reflectând în principal pierderile din sectorul bancar, declinul importurilor și creșterea rambursărilor de TVA aferente exporturilor. Nerealizarea veniturilor a fost în mare parte compensată de niveluri mai reduse decât cele anticipate la transferurile sociale și cheltuielile cu corecțiile UE. Deși cheltuielile rambursabile în cadrul proiectelor finanțate din fonduri UE continuă să se mențină scăzute, cheltuielile cu cofinanțarea națională și împrumuturile nete pentru proiectele UE sunt conform proiecțiilor. Arieratele au

continuat să scadă la nivelul autorităților locale, dar au început să crească din nou în administrația centrală.

4. Date fiind veniturile slabe și presiunile de cheltuieli din ce în ce mai mari, întreprindem o serie de măsuri pentru realizarea țintei de deficit. Numărul de angajați în sectorul public a fost menținut în general stabil, datorită eliminării regulii de 1 la 7 și înlocuirii acesteia cu regula de 1 la 1, în paralel cu restructurarea administrației publice. În luna iunie am aprobat Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2013 prin care au fost eliminate posturile vacante din sectorul public, menținând în același timp un control strâns asupra angajărilor noi și transferurilor de posturi de la administrația centrală către administrația locală. Cu toate acestea, cheltuielile curente continuă să fie sub presiune, deoarece subvențiile agricole au fost acordate în prima parte a anului și cheltuielile cu bunuri și servicii au crescut, chiar dacă implementarea Directivei a 7a, prin care se scurtează termenele de plată pentru facturile neachitate în sectorul farmaceutic, a fost amânată din iunie până în august. Totodată, am adoptat o Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 42/2013 prin care se majorează Venitul Minim Garantat și alocația de familie și am ridicat pragurile de eligibilitate și ne propunem de asemenea să simplificăm condiționarea de active pentru aceste prestații pentru a atenua impactul liberalizării prețului la gaze și energie. Am prelungit de asemenea cu trei ani legislația existentă de acordare a veniturilor de completare a ajutorului de șomaj pentru concedierile de la anumite ÎS, iar până acum am acordat aceste venituri în cazul unei întreprinderi mari de stat. Angajamente de plată la nivelul autorităților locale sunt și ele în creștere, creștere reflectată de majorarea facturilor neplătite. Reducem de asemenea TVA-ul la pâine și la produsele de pe lanțul de producție a pâinii începând din luna septembrie. Pentru a compensa pierderea de venituri, vom majora accizele la alcool, la mașini și mărfuri de lux. Alocările necheltuite pentru corecțiile aferente fondurilor UE vor asigura unele economii, impunându-se de asemenea și alte reduceri ale cheltuielilor de capital finanțate din buget. Au fost totodată anulate toate contractele neexecutate pentru proiecte PNDI, în timp ce proiectele PNDI executate au fost preluate în buget. Se va efectua un audit independent al proiectelor angajate în cadrul programului PNDI, pentru a se asigura că acestea sunt corect executate și facturate. În eventualitatea unor venituri inferioare nivelurilor prognozate, autoritățile sunt determinate să realizeze ținta anuală de deficit bugetar.

5. Pentru anul 2014, vom continua procesul de ajustare treptată și vom elabora un buget care să corespundă unei ținte de deficit principal de 2,0% din PIB în termeni ESA, în conformitate cu angajamentele pe care ni le-am asumat prin PSC, și de 2% din PIB în termeni cash. Începând cu 1 ianuarie 2014 se va implementa a doua etapă a programatei majorări a Venitului Minim Garantat. Ne propunem de asemenea să emitem o reglementare privind programul de alocații de căldură în luna septembrie, care să includă noii parametrii pentru condiționarea de active și un ajutor suplimentar pentru familiile cele mai sărace. Pentru a contrabalansa aceste măsuri, vom explora măsuri pe parte de venituri, inclusiv în ceea ce privește taxele pe proprietate. Vom evalua de asemenea reforme în domeniul contribuțiilor sociale, pentru lărgirea bazei.

6. Pentru a asigura obținerea de beneficii de pe urma eforturilor de ajustare, vom întreprinde eforturi pentru consolidarea instituțiilor fiscale. Domeniile cheie de reformă vor include:

7. **Pactul Fiscal și bugetul pe termen mediu:** În conformitate cu prevederile UE privind guvernanta fiscală, vom încerca să îmbunătățim Legea Responsabilității Fiscale pentru a integra ținte fiscale structurale și măsuri corective în cazul abaterilor. Vom încerca să vizăm un efort structural de ½ procent din PIB până când se va realiza Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (OTM), de a avea deficit structural al Bugetului General Consolidat de 1% din PIB. Urmând această traiectorie, ne așteptăm să atingem OTM până în anul 2015. Vom încerca de asemenea să trecem la un cadru bugetar pe termen mediu.

8. **Managementul finanțelor publice:** Vom căuta să progresăm cu reformele ce sunt în prezent în curs de implementare, având ca scop îmbunătățirea sistemului de raportare fiscală, prevenirea arieratelor și o mai bună gestionare a riscurilor fiscale.

- Pentru a asigura aducerea totală sub control a arieratelor, mai ales la nivelul autorităților locale, vom publica situații lunare privind arieratele și măsurile corective adoptate de autoritățile locale și centrale, pe entitate, trimestrial, începând cu finele lunii septembrie 2013 (criteriu de referință structural). Vom încerca să menținem arieratele autorităților locale și centrale la un nivel redus, conform Țintelor din program. Curtea de Conturi va prezenta un program al auditurilor facturilor contestate prezentate autorităților locale (360 milioane lei) având ca obiectiv întocmirea primului raport de progres trimestrial privind stadiul constatărilor până la mijlocul lunii noiembrie 2013. Vom evalua posibilitatea de a realiza transferuri de la Bugetul de Stat la autoritățile locale pentru a se achita facturile neplătite ce reprezintă obligații valabile verificate de Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control, sume ce vor fi utilizate la rândul lor pentru stingerea obligațiilor fiscale ale furnizorilor. În astfel de cazuri, autoritățile centrale vor realiza un control mai strict al cheltuielilor totale ale autorităților locale, în conformitate cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.46/2013.
- Am realizat progrese în implementarea sistemului de control al angajamentelor. Avem în vigoare un control manual al angajamentelor pentru proiectele noi de investiții ale autorităților locale. Vom aproba ordonanță de guvern care să prevadă definițiile standard pentru angajamente (acțiune prealabilă), astfel încât sistemul de control al angajamentelor aflat în curs de construcție, susținut de modificările legale și procedurale care se impun, să fie pe deplin funcțional și să acopere cheltuielile MFP și cel puțin ale unui alt ordonator principal de credite atât din administrația centrală cât și din administrația locală până la finele lunii ianuarie 2014 (criteriu de referință structural) și să fie integral funcțional la nivelul tuturor entităților din BGC până la finele lunii iunie 2014 (criteriu de referință structural).
- Sistemul de raportare fiscală consolidată va fi lansat la toate entitățile guvernamentale până în luna iunie 2014 (criteriu de referință structural) și va rula în paralel cu sistemul

existent până la finele anului 2014. Situațiile financiare accrual ale BGC și raportările ESA95 vor fi generate de sistem și vor fi publicate începând cu luna iunie 2015 (primele seturi de raportări vor fi pentru anul ce se încheie la 31 decembrie 2014), vor fi reconciliate între ele și cu raportările cash de execuție bugetară (criteriu de referință structural).

- Pentru a îmbunătăți transparența fiscală și a asigura o mai bună concordanță cu ESA, vom solicita realizarea de către FMI a unei analize de transparență fiscală. Vom furniza datele fiscale necesare pentru transferarea integrală a bugetului 2014 în GFSM 2001.
- Până la finele anului 2013, se va publica un raport privind riscurile fiscale, ca parte a bugetului anual. Aceasta va începe cu bugetul anului 2014. Raportul va lua în considerare riscurile, inclusiv cele aferente obligațiilor contingente, structurii datoriei, sistemului bancar, tuturor PPP-urilor și tuturor ÎS.

9. **Absorbția fondurilor UE și planificarea investițiilor publice:** O prioritate majoră a guvernului este cea de a îmbunătăți planificarea bugetară și prioritizarea proiectelor pentru a spori absorbția fondurilor UE, în vederea creării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.

- Mai buna prioritizare a proiectelor de investiții de capital, mutând finanțarea de la resursele naționale către sursele UE ar contribui la îmbunătățirea deficitului fiscal, majorând în același timp absorbția fondurilor UE. Vom ocupa schema de personal a Unității de Evaluare a Investițiilor Publice de la Ministerul Finanțelor până la finele lunii septembrie 2013 și o vom face funcțională cu sprijinul Băncii Mondiale. Această Direcție va contribui la întărirea controlului calității în procesele de elaborare, prioritizare, evaluare și gestionare a proiectelor noi semnificative de investiții publice. Vom adopta o ordonanță de guvern prin care se vor defini criteriile de prioritizare a proiectelor de investiții publice (acțiune prealabilă). Până la mijlocul lunii octombrie 2013, vom adopta, prin Memorandum de Guvern, o listă cu proiectele semnificative prioritizate pe baza criteriilor de prioritizare, care să ajute la elaborarea bugetului pe anul 2014 (criteriu de referință structural) și a Perspectivei Financiare UE 2014-2020. În măsura posibilităților, vom încerca să trecem proiectele ce necesită cofinanțare din partea autorităților locale către proiecte cu finanțare UE. În acest sens, vom actualiza și vom îmbunătăți baza de date cu proiectele de investiții prioritizate pentru administrația centrală și cu proiectele autorităților locale finanțate de la Bugetul de Stat și din fonduri UE pe termen mediu și vom publica lista proiectelor incluse în buget pe site-ul web, împreună cu alocările bugetare aferente acestora pe trei ani. Începând din anul 2014, nu se va mai aproba nici un proiect nou semnificativ de investiții publice finanțat de administrația centrală fără a fi mai întâi evaluat de Unitatea de Evaluare a Investițiilor Publice. Până la mijlocul lunii octombrie 2013, vom elabora un mecanism de implementare pentru evaluarea eligibilității spre finanțare UE, ca parte a procesului nostru de planificare bugetară pe termen mediu.

- Pentru că autoritățile de management încearcă să impulsioneze cheltuielile, va fi necesară o mai bună planificare bugetară pentru a permite un nivel mai ridicat de cofinanțare și corecțiile financiare necesare. Vom elabora proiecții financiare pe termen mediu până la mijlocul lunii octombrie 2013, care identifică în mod adecvat implicațiile fiscale ale proiectelor finanțate din fonduri UE (criteriu de referință structural) și permite monitorizarea corespunzătoare de către autoritățile de management a cheltuielilor efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare UE. Pentru a permite o mai mare flexibilitate în finanțarea proiectelor din fonduri UE, având în vedere decalajul până la rambursare, se vor acorda împrumuturi nete pentru proiectele finanțate din fonduri structurale și de coeziune UE în limita împrumuturilor nete de 3 miliarde lei (limită stabilită ca țintă indicativă). Vom asigura limitarea cheltuielilor pe proiecte neeligibile la 2 miliarde RON. Vom continua să implementăm integral Planul de Acțiuni Prioritare pentru absorbția Fondurilor Structurale și de Coeziune.
- Înainte de contractarea de parteneriate public-private (PPP-uri) și de a emite garanții pentru PPP-uri și concesiuni, Banca Mondială va evalua capacitatea MFP de (1) a sprijini ministerele de resort și pe Primul Ministru în elaborarea unei metodologii de identificare și evaluare a angajamentelor fiscale față de PPP-uri (2) a evalua sustenabilitatea angajamentelor fiscale aferente PPP-urilor ca o contribuție la aprobarea oricărei inițiative de acest fel, și (3) elaborarea de ghiduri pentru incorporarea proiectelor de tip PPP în procesul de luare a deciziilor la nivelul MFP în diferitele stadii ale ciclului de viață al proiectului de tip PPP (identificare, pregătire, licitație, implementare).

10. Legea Salarizării Unitare și analizele funcționale: Vom asigura sustenabilitatea cheltuielilor salariale din sectorul public și vom implementa un sector public mai eficient și mai echitabil. Pentru a realiza acest obiectiv, vom încerca să implementăm Legea Salarizării Unitare în sectorul public în limitele anvelopei bugetare existente. Ne angajăm să nu introducem un regim de stimulente la nici o agenție guvernamentală și vom amenda Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 74/2013 pentru a elimina stimulentele la ANAF. Am aprobat Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2013 care vizează o reorientare a administrației publice către autoritățile locale. Se vor elabora planuri de personal pentru fiecare minister de linie în concordanță cu analizele funcționale realizate de Banca Mondială și cu strategiile ministerelor de linie ce au fost elaborate ulterior. Ministerul Finanțelor Publice își va elabora propriile planuri de personal, bazate pe eforturile de modernizare aflate în derulare la Trezorerie și ANAF. Se va elabora o metodologie de determinare a nivelurilor de personal la administrațiile sub-naționale, asigurându-se un echilibru între responsabilitățile nivelului local și prudența fiscală. Ne vom consulta cu IFI (FMI, CE și Banca Mondială) înainte de a aduce orice modificări politicii de ocupare în sectorul public sau Legii Salarizării Unitare.

11. Administrare fiscală: Ne vom continua reformele cuprinzătoare în administrația fiscală (ANAF), cu scopul de a crește nivelul de colectare a veniturilor și eficiența.

- Ca parte a procesului de restructurare și modernizare a ANAF, consolidăm actualul număr de 221 unități fiscale în opt direcții regionale până în luna septembrie 2013 și 47 de unități fiscale locale până în anul 2015. Realocăm de asemenea aproximativ 1700 de angajați, mai ales din funcțiile suport către prevenție și inspecție, și vom crește resursele Direcției București pentru a combate fraudă. Până la data de 1 noiembrie 2013, ANAF va prelua atribuțiile Gărzii Financiare, aceasta încetând să mai existe, punând astfel încă 1.100 de angajați la dispoziția ANAF. Noile posturi vor fi direcționate către noua structură de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și fraudei vamale și vor fi ocupate prin proceduri stricte de selecție. Vom asigura instruire profesională suplimentară tuturor angajaților implicați în combaterea evaziunii fiscale. Am ratificat acordul de împrumut cu Banca Mondială pentru un proiect de susținere a modernizării administrării fiscale.
- Continuăm să înregistrăm progrese în cadrul inițiativei noastre privind Persoanele Fizice cu Averii Mari (PFAM). În primul semestru am demarat 30 de verificări prealabile pentru PFAM conform codului de procedură fiscală și am relansat campania de notificare prin transmiterea de scrisori către 360 de contribuabili ce prezentau riscul de nedepunere a declarației de venit din străinătate. Am publicat de asemenea programul nostru pe site-ul web al ANAF. Conformarea voluntară pare a se îmbunătăți. Am îmbunătățit în general calitatea verificărilor efectuate în cazul impozitului pe venitul persoanelor fizice. Vom continua să îmbunătățim tehnicile noastre de control prin utilizarea metodelor indirecte de demonstrare a veniturilor, prin extinderea definiției veniturilor a căror sursă nu se cunoaște și prin clarificarea caracterului impozabil al plăților de dividende, care sunt în prezent frecvent mascate ca rambursări neimpozabile de împrumuturi acordate companiilor. Pentru a ne ajuta să realizăm aceste obiective, am organizat programe de pregătire profesională cu asistența specialiștilor din administrațiile fiscale din țări partenere și cu asistența tehnică a FMI, în luna aprilie.
- Vizăm de asemenea dezvoltarea serviciilor destinate contribuabililor, oferite spre exemplu prin portalul ANAF (considerat a fi un "ghișeu unic") până la data de 30 iunie 2014, și prin asigurarea unei interpretări lipsite de ambiguitate a legislației fiscale. În acest scop, vom publica o procedură comună cu MFP și vom înființa un singur canal care să se ocupe de toate solicitările de interpretare a legislației fiscale până la data de 31 decembrie 2014. Totodată, vom optimiza procedurile de rambursare a TVA pe baza unei analize de risc, pentru a reduce semnificativ timpul alocat inspecțiilor fiscale în acest domeniu și pentru a reduce timpul necesar soluționării cazurilor de restituiri până în luna iunie 2014, și vom crea o bază de date centrală care să ne permită să gestionăm și să evaluăm împreună cu autoritățile locale datele privind impozitele, taxele și contribuțiile datorate bugetului general consolidat, precum și informațiile despre proprietăți. Aceasta va fi o sursă importantă de informații pentru contribuabili și ar trebui să ducă și la creșterea conformării până la 31 decembrie 2014. În final, vom depune toate eforturile pentru a ne asigura că IMM aflate în dificultate beneficiază de termene de plată eșalonate pentru a-și putea achita arieratele fiscale.

12. Politica fiscală: Ne propunem să îmbunătățim eficiența și capacitatea sistemului fiscal de colectare a veniturilor. În luna ianuarie 2013, am adoptat măsuri de trecere la colectarea TVA-ului la încasare pentru companiile cu o cifră anuală de afaceri de sub 500.000 de Euro. Vom evalua rezultatele acestei noi prevederi. Vom reduce, inițial ca măsură temporară, cota de TVA la pâine și la produsele din lanțul de producție a pâinii la 9% și am identificat măsuri în domeniul accizelor care să contrabalanseze impactul bugetar, măsuri ce se vor implementa de la 1 septembrie 2013. În cursul anului 2014, vom analiza eficiența acestor măsuri și vom decide dacă acestea se vor permanentiza. Înainte de finalizarea bugetului pe anul 2014, vom revizui baza de impunere pentru taxele pe proprietate, bază ce va varia în funcție de destinația proprietății și nu de statutul juridic al proprietarului. Am demarat elaborarea unei strategii pentru un nou regim de taxare și de redevențe pentru petrol și gaze, prin crearea unui grup de lucru interministerial. Vom elabora un nou regim ce va intra în vigoare din 2015 până în 2024, dacă toate părțile implicate vor fi de acord. Pentru ambele direcții de lucru vom beneficia de asistență tehnică din partea FMI.

13. Vom analiza de asemenea cum ar putea fi majorată colectarea veniturilor și cum ar putea fi redusă impozitarea muncii prin lărgirea bazei sistemului de contribuții sociale. Pentru bugetul anului 2015 vom implementa măsuri bazate pe raportul privind cheltuielile fiscale. Până la mijlocul lunii octombrie 2013, vom pregăti un pachet de reformă pentru contribuțiile de sănătate, care să vizeze finanțarea sistemului public de sănătate pe baza unei combinații de taxă obligatorie, în concordanță cu pachetul de bază, și o contribuție voluntară ce va fi plătită de cei de doresc să beneficieze de o asigurare medicală suplimentară. În acest scop, vom aproba o Ordonanță de Guvern (acțiune prealabilă), de lărgire a bazei de contribuție prin aplicarea unei taxe obligatorii (contribuție la fondul de sănătate) asupra veniturilor obținute de persoanele fizice din chirii, care să fie implementată de la 1 ianuarie 2014. Vom aproba de asemenea legislația de restructurare a sistemului de asigurări sociale prin care se lărgeste baza prin reducerea diferențelor ce există în baza de pensii pentru diferitele activități prestate derulate (activitate de natură salarială, activități de tipul PFA, drepturi de autor, etc). Înainte de a aduce orice fel de modificări sistemului fiscal ne vom consulta cu echipele FMI și CE.

14. Sectorul sanitar: Suntem în curs de elaborare a unei reforme cuprinzătoare a sistemului sanitar, ce ar trebui să asigure sustenabilitatea financiară a acestui sistem, să crească eficiența cheltuielilor din acest sector și să îmbunătățească rezultatele sale.

- Reformele vor consolida baza de contribuții; vor raționaliza serviciile spitalicești reducând capacitatea redundantă de servicii prestate în spital în concordanță cu strategia națională de sănătate și deplasând prestarea serviciilor medicale din spitale către ambulatoriu și furnizorii de servicii de asistență medicală primară; vor dezvolta capacitatea de Evaluare a Tehnologiilor în Sănătate și a protocoalelor bazate pe evidențe; și vor alocă resurse mai mari către asistența primară și secundară preventivă. În locul adoptării unei noi legi cadru, am decis să adoptăm o abordare graduală, prin modificarea legislației existente. Aceasta ar trebui să permită diferitelor inițiative să evolueze cu viteze diferite și să fie finalizate fără a depinde neapărat de succesul tuturor celorlalte inițiative. În luna aprilie am

formulat un plan strategic de acțiune pentru acest an. Am publicat planul asumat pe site-ul web al ministerului ca declarație a politicii guvernamentale convenite cu IFI, vom respecta termenele stabilite și, în mod special, vom elabora pachetul de servicii medicale de bază în interiorul anvelopei existente de cheltuieli până la finele lunii septembrie 2013, ce va defini de asemenea și sfera asigurărilor private de sănătate în sistemul sanitar în viitor (criteriu de referință structural). Vom elabora împreună cu MFP și o strategie cuprinzătoare privind sectorul sanitar care să acopere și partea de venituri, inclusiv un calendar de implementare a modificărilor legislative, și indicatorii de progres.

15. În paralel cu elaborarea și ca parte a unei strategii cuprinzătoare privind sectorul sanitar vom implementa următoarele măsuri de remediere a dezechilibrelor financiare din sectorul sanitar și de modernizare a operațiunilor sale:

- Pentru a crește ponderea cheltuielilor cu serviciile primare și în ambulatoriu în totalul cheltuielilor din sectorul sanitar, vom revizui până la finele lunii decembrie 2013 lista de servicii ce pot fi contractate cu furnizorii de asistență medicală primară ca parte a acordului cadru pe anul 2014. Vom publica, până la finele lunii decembrie 2013, o listă revizuită de medicamente compensate ce va fi aprobată prin ordonanță de guvern, având la bază metodologia furnizată de nou înființata unitate ce efectuează evaluări ale tehnologiilor în sănătate. Sistemul centralizat de achiziții publice pentru produse farmaceutice și dispozitive medicale pentru spitale a devenit funcțional în primul semestru al anului 2013. Vom evalua rezultatele sistemului la finalul anului 2013 și vom avansa pe linia proiectării unui sistem IT centralizat.
- Pentru a evita acumularea pe viitor de arierate în sectorul spitalelor, am transferat anumite resurse financiare de la spitalele cu competențe limitate către cele din rețeaua spitalelor regionale de urgență. Acest obiectiv va fi realizat prin ajustarea tarifelor pe caz ponderat, asigurându-ne în același timp că spitalele la care a scăzut finanțarea nu acumulează arierate. În luna iunie 2013, am amendat contractele managerilor de spitale, astfel încât aceștia să fie automat înlocuiți în cazul în care spitalul înregistrează arierate trei luni consecutive.
- Vom continua să monitorizăm bugetele spitalelor publice pentru a ne asigura că acestea corespund cheltuielilor programate în Bugetul General Consolidat, vom colecta și analiza date despre costul furnizării de servicii de la un spital la altul cu scopul de a elabora niște niveluri de referință în viitor și din octombrie 2012 publicăm on-line situațiile financiare la zi ale tuturor spitalelor publice. Am semnat un contract cu Imprimeria Națională pentru tipărirea a 7½ milioane de carduri de pacient până la finele anului 2013, și a restului de carduri pentru populația eligibilă până la mijlocul anului 2014. Până în luna septembrie vom decide asupra unui mecanism de distribuire a acestor carduri. Sistemul de rețete electronice este acum în funcțiune, până la finele lunii iunie 2013 fiind produse 34 milioane rețete. Pentru a promova conștientizarea și a încuraja utilizarea medicamentelor generice, pe rețetele tipărite se vor imprima, începând din luna ianuarie 2014 drepturile

pacienților în ceea ce privește obligația farmaciștilor de a oferi informații complete despre medicamentele disponibile.

16. Managementul datoriei: În concordanță cu strategia noastră de administrare a datoriei publice guvernamentale ne îmbunătățim managementul riscurilor și am redus ponderea datoriei pe termen scurt. Am căutat să continuăm consolidarea rezervelor fiscale, pentru a ne atinge obiectivul de a dispune de o acoperire a necesarului brut de finanțare pe patru luni, pentru a ne proteja de șocuri externe neprevăzute. Dobânda netă plătită pentru aceste rezerve constituie un cost necesar al asigurării împotriva șocurilor. Ne continuăm eforturile de lărgire a bazei de investitori și de sensibilizare a comunității internaționale investiționale. Întreprindem un proiect finanțat din fonduri UE și implementat cu asistență de la Banca Mondială al cărui scop este acela de consolidare a departamentului nostru de management al datoriei. Ne vom asigura că majorarea garanțiilor emise se menține prudentă, și nu vom emite garanții pentru PPP-uri și concesiuni în anul 2013 și nici pentru împrumuturi bancare în scopul achitării obligațiilor fiscale.

Politica Monetară și Valutară:

17. Politica monetară în cadrul ASB va fi ghidată de cadrul BNR de țintire a inflației. Progresele în direcția realizării țintei oficiale de inflație vor fi monitorizate printr-o clauză de consultare pe inflație, cu intervale de consultare stabilite simetric în jurul traiectoriei proiectate pentru inflația principală IPC (vezi MTÎ). Programul își propune de asemenea să mențină o acoperire adecvată prin rezerve. Majoritatea sistemelor standard de măsurare a rezervelor apreciază nivelul rezervelor noastre actuale ca fiind în general suficient. Se va stabili un criteriu de performanță privind Rezervele Internaționale Nete care să corespundă acestui obiectiv.

18. Ne menținem angajamentul de a reduce până în septembrie inflația până în interiorul intervalului nostru de țintire pe termen mediu, de $2,5 \pm 1$ puncte procentuale, și să menținem după aceea inflația în intervalul țintit. Inflația a început să scadă la 4,4 procente în iulie 2013 după ce o ofertă de alimente a indus o creștere în a doua jumătate a anului 2012 și a continuat să fie foarte volatilă, reflectând ponderea mare a articolelor alimentare (38 % în termeni IPC) și efectele nerecurente ale modificărilor prețurilor administrate. Din rațiuni de transparență și comunicare, vom continua să țintim inflația principală, dar vom monitoriza îndeaproape inflația de bază ca o măsură a inflației de fundamentare. Anticipăm acum că inflația principală va reintra în intervalul țintit până în luna septembrie, mai ales datorită inversării efectelor de bază și unei recolte considerabil mai bune decât cele din anul precedent ce va exercita presiuni de scădere a prețurilor la alimente. Inflația de bază a fost de 2,5 procente în iulie 2013.

19. Am scăzut rata de politică cu un număr cumulat de 75 de puncte de bază până la 4,5 procente în lunile iulie și august, pentru că anticipăm că inflația principală își va continua tendința de scădere. Ca urmare a recente reduceri a coridorului de rată a dobânzii în jurul ratei de politică, ratele dobânzii pentru facilitățile de credit și de depozit ale BNR se situează la 7,5 și, respectiv, 1,5 procente. Ancorarea anticipațiilor inflaționiste și contracararea fluxurilor internaționale de capital volatile continuă să impună o poziție prudentă de politică monetară

susținută de implementarea consecventă a mixului de politici macroeconomice. Actuala poziție de politică monetară pare a fi în linii mari adecvată. Vom monitoriza îndeaproape evoluțiile inflației în urma acestor pași de relaxare și vom avea în vedere scăderea treptată a ratei de politică doar în eventualitatea în care inflația scade în interiorul intervalului țintit de noi, conform proiecției, anticipațiile inflaționiste rămân ferm ancorate și condițiile de piață permit acest lucru. Vom continua operațiunile periodice de piață deschisă după cum vor fi necesare pentru a asigura niveluri de lichiditate suficiente în sectorul bancar, susținând în același timp buna funcționare a piețelor de capital și minimizând divergența între ratele interbancare și rata de politică pentru a consolida transmiterea ratei dobânzii. Anticipăm o menținere a rezervelor minime obligatorii în lunile ce urmează. Pe mai departe, BNR va menține ecartul între rezervele minime obligatorii pentru pasivele în valută și cele pentru pasivele în moneda națională. Totodată, orice modificare luată în considerare va fi implementată treptat și va ține seama de anticipațiile inflaționiste, precum și de considerentele de lichiditate și de prudențialitate.

20. Pe perioada ASB, fără aprobarea Fondului nu vom introduce sau intensifica restricții aferente efectuării de plăți și de transferuri pentru tranzacțiile internaționale curente, și nici nu vom introduce sau modifica vreo practică multivalutară, și nu vom încheia acorduri bilaterale de plăți care să contravină Articolului VIII din Statutul FMI. Totodată, nu vom introduce sau intensifica restricții de import din rațiuni de balanță de plăți.

Sectroul Financiar

21. Sectorul bancar din România menține rezerve de capital și provizioane confortabile, dar se confruntă cu presiuni continue în ceea ce privește calitatea activelor și scăderea nivelului de îndatorare (deleveraging) a băncilor străine, fiind în continuare vulnerabil la șocuri externe. Creșterea anuală a creditului acordat atât companiilor cât și populației se menține negativă. Împrumuturile neperformante (ÎNP) au crescut la 20,3 % din totalul împrumuturilor la finele lunii iunie 2013 (comparativ cu 14,3% la finele anului 2011), reflectând contextul economic dificil, creșterea lentă a creditului, deteriorarea calității împrumuturilor și dificultățile de eliminare a ÎNP din bilanțurile băncilor. Provizioanele au fost însă (cu un filtru prudențial) suficiente pentru a acoperi un nivel confortabil de 88,3% din ÎNP, în timp ce rata de provizionare IFRS s-a situat la 62,8% la finele lunii iunie.¹³ Nivelurile obligatorii de provizionare și baza mare de cost au dus la o pierdere în sistemul bancar în anul 2012, dar a permis un mic profit în primul semestru al anului 2013. Având în vedere contextul economic în continuare dificil, mai ales în ceea ce privește bilanțurile companiilor și populației, precum și cererea redusă de credite, perspectivele de profitabilitate bancară rămân problematice. Capitalizarea sectorului bancar se menține puternică, cu 14,7 % la finele lunii iunie 2013, deși există unele diferențe între bănci. În ansamblu, depozitele companiilor și populației în sistem au crescut cu doar aproximativ 10 procente de la

¹³ Incluzând toate provizioanele nu doar cele aferente ÎNP mai vechi de 90 de zile, rata de provizionare totală a fost de 102,4 procente și rata de provizionare IFRS s-a situat la 77,2 procente la finele lunii iunie.

finele anului 2011. Deși situația lichidităților sistemului bancar s-a îmbunătățit, condițiile de finanțare sunt încă inegale între bănci. Ritmul de scădere a îndatorării băncilor străine s-a accelerat, în concordanță cu evoluțiile din regiune, dar procesul se menține ordonat până în prezent, finanțarea de către băncile mamă scăzând cu 26 procente din anul 2011. Riscurile decurgând din retragerea în continuare a finanțării băncilor mamă se menține ridicat și ar putea constitui un impediment în calea redresării creșterii creditării în cazul în care cererea de credite ar crește considerabil. Raportul împrumuturi/depozite la nivelul întregului sistem s-a menținut în jurul valorii de 114 procente la finele lunii iunie 2013, în scădere de la 117 procente la finele anului 2012 și finele anului 2011.

22. BNR va continua să supravegheze cu intensitate sistemul bancar și va adopta toate măsurile necesare pentru a se asigura că băncile mențin suficient capital și lichidități, având în vedere contextul economic incert ce ar putea ridica și alte probleme legate de calitatea activelor, profitabilitate, și retragerea finanțării băncilor mamă pentru majoritatea băncilor. În acest sens, și în strânsă coordonare cu FMI și CE, BNR va continua să efectueze periodic teste de stress de solvabilitate de sus-în-jos și de jos-în-sus precum și teste de stress de lichiditate pentru sectorul bancar.

23. BNR și Fondul de Garantare a Depozitelor (FGD) vor continua să coordoneze implementarea planurilor de pregătire operațională și a aranjamentelor pentru competențele dobândite conform atribuțiilor acestora. Un amendament la Ordonanța de Guvern nr. 99/2006 îi va oferi BNR mai multă flexibilitate și autoritate pentru a stabili sistemul financiar, a proteja deponenții și a menține încrederea publicului în sectorul bancar. După clarificarea noilor reguli UE privind ajutorul de stat pentru măsuri de stabilizare a băncilor, Ordonanța de Urgență nr. 99/2006 modificată și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 39/1996 vor fi aprobate până la finele anului 2013 în conformitate cu termenul limită de implementare a CRDIV. În baza legii bancare amendate, BNR va modifica procedurile interne pentru băncile punte (bridge-banks) până la finele anului 2013. Detaliile cadrului actualizat de planificare a situațiilor neprevăzute al BNR vor fi agreate cu echipele FMI și CE. BNR elaborează planuri detaliate de situații neprevăzute în permanență.

24. Pentru a se evita orice conflict de interese astfel perceput în rândul conducerii sale de vârf, principiile de guvernare corporativă ale FGD vor respecta cele mai bune practici internaționale.

25. BNR va continua să supravegheze îndeaproape practicile băncilor pentru a evita reînnoirea continuă a creditelor problemă de către acestea (evergreening), astfel încât să se asigure că provizionarea pentru pierderi din credite și evaluarea garanțiilor conform IFRS, precum și evaluarea riscului de credit al creditelor restructurate, se menține prudentă și în concordanță cu cele mai bune practici internaționale. În mod special, BNR va examina în detaliu în cursul inspecțiilor la fața locului toate practicile de restructurare a împrumuturilor bancare precum și cât de adecvate sunt sistemele IT pentru a lucra cu active depreciate. Până la finele lunii octombrie 2013, se va transmite la FMI și CE un raport exhaustiv privind practicile băncilor de restructurare a împrumuturilor și calitatea activelor, cu informații granulare, matrice de migrare și o analiză a

vechimmii ÎNP. Analiza nivelului de adecvare a sistemelor IT ale băncilor va fi finalizată până la finele anului 2013 pentru un eşantion reprezentativ de bănci. În consultare cu FMI şi CE, se va conveni apoi un plan de lichidare a ÎNP. BNR se va asigura că, după auditarea din acest an a garanţiilor colaterale, băncile cu orice diferenţă estimată pentru garanţiile colaterale vor asigura cu celeritate provizionarea adiţională.

26. BNR va continua să colecteze date de supraveghere periodice şi detaliate privind creditele restructurate, inclusiv cele acordate ÎS, cu frecvenţă trimestrială, până la finele lunii septembrie. Spre a asigura transparenţă, BNR va publica date agregate.

27. Având în vedere povara substanţială reprezentată de ÎNP, autorităţile vor elimina, unde este posibil, impedimentele în calea restructurării extrajudiciare a datoriilor companiilor şi populaţiei şi a lichidării ÎNP. BNR a precizat într-o scrisoare către sectorul bancar că în conformitate cu cadrul IFRS, băncile nu trebuie să epuizeze toate mijloacele legale pentru a elimina ÎNP integral provizionate din bilanţurile lor. BNR va încuraja aşadar băncile în conformitate cu cadrul IFRS să elimine ÎNP integral provizionate din bilanţuri (mai ales în cazul împrumuturilor de consum negarantate) în timp util. Pentru a menţine o atitudine de provizionare prudentă în ceea ce priveşte tratamentul garanţiilor colaterale, BNR nu va lua în considerare deduceri suplimentare ale garanţiilor colaterale decât dacă se realizează progrese considerabile în eliminarea ÎNP ale băncilor pentru creditele (de consum) negarantate. Orice modificare adusă pe viitor actualului regim va fi agreată cu FMI şi CE. Ca parte a aranjamentelor prudentiale ce vor continua să se aplice în anul 2013, filtrul prudential se va menţine în forma sa actuală, în concordanţă cu evoluţiile în desfăşurare în materie de reglementări UE.

28. Pentru a stimula dezvoltarea unei pieţe a datoriilor viabile, fără probleme, vom soluţiona posibilele discrepanţe între reglementările codului fiscal şi reglementările contabile privind tratamentul ÎNP vândute companiilor naţionale de gestionare a datoriilor în conformitate cu rezultatul procesului de nerespectare a legislaţiei UE (înfringement) aflat în curs de derulare (criteriu de referinţă structural, până la finele lunii decembrie 2014). Vom realiza, de asemenea, un studiu de impact al costurilor fiscale pe care pe implică deductibilitatea fiscală a cesionării creanţelor intra-grup (până la finele lunii decembrie 2013) şi a creanţelor nebankare (până la finele lunii august 2014).

29. Pentru a crea posibilitatea apariţiei atât de necesarelor instrumente de finanţare bancară pe termen mai lung, autorităţile vor aproba cu celeritate legislaţia privind obligaţiunile garantate cucreanţe până la finele lunii decembrie 2013, ca Ordonanţă de Guvern, implementând în acelaşi timp măsurile asiguratorii necesare pentru a menţine stabilitatea financiară.

30. După finalizarea actualului program Prima Casă în luna septembrie, o posibilă continuare se va aplica doar împrumuturilor în RON. Aceasta va ajuta la dezvoltarea pieţei creditelor ipotecare în RON şi va contribui la obligaţiuni ipotecare în RON pe viitor. De asemenea, vom spori eficienţa şi operabilitatea fondul de garantare pentru IMM mai ales în ceea ce priveşte maturitatea, preţul şi refinanţarea creditelor garantate, precum şi procesul de implementare al executării garanţiilor.

31. Ne vom asigura că aranjamentele legislative și instituționale ale ASF vor fi amendate până la finele lunii septembrie, pentru a fi armonizate cu cele mai bune practici internaționale. Acestea privesc în esență dimensiunea consiliului de administrație și a celui director (un maxim de 9 în total), calificările profesionale minime necesare pe care trebuie să le aibă membrii consiliului ASF, protecția prevăzută de lege pentru personalul și instituția de supraveghere și evitarea conflictului de interese, în mod deosebit legătura acestor membri cu membrii Parlamentului și cu partidele politice. Conducerea superioară și membrii consiliului vor trebui să respecte principiile de guvernare corporativă amendate. ASF va spori de asemenea transparența și comunicarea publică a tuturor onorariilor și comisioanelor percepute de la entitățile supravegheate.

32. Pentru că menținerea disciplinei creditării în rândul debitorilor contribuie în mod semnificativ la îmbunătățirea stabilității financiare, vom depune toate eforturile pentru a evita adoptarea de inițiative legislative care ar submina disciplina creditării. Totodată, pentru a evita amenințările la adresa stabilității financiare, autoritățile se vor consulta pe larg cu toate părțile implicate relevante ținând seama și de analiza impactului pe care l-ar avea noile prevederi privind clauzele abuzive în legea de aplicare a codului de procedură civilă, finalizată de BNR. Autoritățile vor asigura judecarea cazurilor ce implică astfel de clauze abuzive de către instanțe superioare sau de către o instanță specializată unică și vor lua toate măsurile ce se impun pentru a asigura o aplicare armonizată a acestor prevederi, cum ar fi instruirea judecătorilor.

33. Pentru a crește transparența și pentru că situațiile de insolvență a companiilor alimentează tot mai mult deteriorarea activelor încă în curs, BNR împreună cu Asociația Română a Băncilor vor explora posibilitățile de creare a unei baze de date a acționarilor companiilor aflate în insolvență precum și de implementare a unui sistem mai eficient de raportare a datelor de către Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență.

34. Vom implementa cu celeritate recomandările Băncii Mondiale privind ROSC, și în urma unei consultări publice exhaustive în luna septembrie 2013, precum și în urma consultării cu FMI, CE și Banca Mondială, vom trimite proiectul de amendament al legii insolvenței la parlament până la finele lunii octombrie 2013. Înainte de adoptarea de către parlament a modificării legii insolvenței, vor fi consultate toate părțile implicate.

Reforme în sectorul energiei și transporturilor

35. Reformele cuprinzătoare în sectoarele energiei și transporturilor reprezintă un element central al obiectivului nostru de a consolida creșterea în România. Dorim să susținem investițiile și livrarea de servicii mai bune în aceste sectoare prin aducerea prețurilor la un nivel mai apropiat de forțele pieței și consolidarea performanței operaționale și financiare a întreprinderilor de stat care domină aceste sectoare. Aceste măsuri ne vor permite și să valorificăm poziția geografică favorabilă a României.

36. Anul trecut am întreprins unele reforme importante la întreprinderile de stat (ÎS) și în domeniile energie și transporturi. Spre exemplu, arieratele cumulate ale întreprinderilor deținute de administrația centrală și locală au fost reduse cu 1 procent din PIB prin plasarea voluntară a câtorva întreprinderi în insolvență sau lichidare, prin conversia de datorii și prin măsuri de restructurare. Reformele cheie în sectoarele energiei și transporturilor includ:

- **Sectorul energiei:** Am transpus cea de-a treia directivă privind energia a Uniunii Europene în legislația națională și am promulgat o lege pentru a asigura independența autorității de reglementare în domeniul energiei (ANRE). ANRE a început implementarea foii de parcurs a liberalizării prețurilor la electricitate în septembrie 2012 și a continuat programul trimestrial în ianuarie, aprilie și iulie 2013. După o întârziere inițială, ANRE a început implementarea hărții de liberalizare a prețurilor la gaze și a ridicat prețul producătorului național de gaze cu aproape 40%, în conformitate cu foaia de parcurs. Producătorul de energie hidroelectrică, Hidroelectrica, a ieșit din procedura de insolvență la data de 1 iulie 2013. În cadrul procedurii de insolvență, Administratorul judiciar a anulat sau renegociat contracte bilaterale încheiate sub prețul pieței cu electricitatea eliberată din contracte vândute pe Bursa de Energie OPCOM. Administratorul a mai anulat și sute de contracte mai mici și proiecte de investiții considerate a nu fi în interesul Hidroelectrica.
- **Sectorul transporturilor:** Am inițializat un contract de vânzare-cumpărare pentru vânzarea unui pachet de 51% din acțiuni la compania feroviară de transport de marfă aparținând statului (CFR Marfă) pentru 905 milioane RON și am adoptat o hotărâre de guvern pentru aprobarea contractului de vânzare-cumpărare. În luna iunie am aprobat de asemenea o schemă de eliminare a arieratelor prin care arieratele CFR Marfă vor fi reduse cu peste 90% după momentul încheierii vânzării. Pentru a contribui la îmbunătățirea performanțelor societății de stat de transporturi feroviare de persoane (CFR Călători), am modificat formula de calcul a subvenției pentru obligațiile de servicii publice (OSP) și am eliminat trenurile internaționale și intercity din OSP. Am închis și majoritatea rutelor neprofitabile de trafic de călători.

37. Cu toate acestea, efortul de reformă rămâne nefinalizat. Reformele de guvernanță corporativă sunt incomplete și proiectul de lege privind Guvernanța Corporativă în Întreprinderile de Stat continuă să stagneze în parlament. Ofertele publice inițiale planificate în întreprinderile de stat au fost întârziate și, dispunând de un consiliu și o conducere cu caracter interimar, Hidroelectrica riscă să-și piardă câștigurile pe care le-a obținut în cursul perioadei cât s-a aflat în insolvență. În sectorul feroviar, acumularea de arierate rămâne o problemă semnificativă și vânzarea CFR Marfă trebuie să fie finalizată. În plus, au apărut noi provocări pentru agenda de reforme. Se acumulează presiuni de întârziere a implementării foilor de parcurs pentru liberalizarea prețurilor la energie și situația financiară precară a producătorilor de electricitate și energie termică cu costuri ridicate amenință să submineze strategia extinsă în domeniul energiei.

38. În cadrul noului program, propunem o abordare pe trei axe pentru a îmbunătăți în mod decisiv poziția financiară, eficiența în exploatare și transparența în ansamblu a ÎS și a cadrului de prețuri în sectoarele energiei și transporturilor. Prima parte este compusă din măsuri consolidate de reducere a arieratelor întreprinderilor de stat. Acest angajament va fi reflectat printr-o țintă trimestrială indicativă privind arierațele cumulate ale tuturor întreprinderilor deținute de administrația centrală. Aceasta reprezintă o lărgire substanțială a sferei de acoperire a țintei privind arierațele ÎS față de programul anterior. Pentru asigurarea raportării la timp pentru țintă, toate ministerele de resort convin să asigure faptul că toate ÎS din portofoliile lor vor depune, în conformitate cu reglementările existente, informații financiare trimestriale la MFP până în ziua de 25 a lunii următoare încheierii trimestrului. Măsurile potențiale de reducere a arieratelor includ utilizarea conversiilor de datorii, inclusiv o măsură de eliminare a arieratelor pe care le are compania CFR Călători la compania de operare a rețelei feroviare (CFR Infrastructură), plasarea societăților în insolvență sau lichidare ca subsidiare ale CFR Călători și CFR Infrastructură și măsuri de restructurare pentru îmbunătățire a performanțelor financiare. Convenim de asemenea să stabilim o țintă trimestrială indicativă privind rezultatele operaționale ale societăților feroviare cele mai mari și ale filialelor acestora pentru a asigura faptul că măsurile de eliminare a arieratelor sunt completate de reforme care îmbunătățesc viabilitatea acestor societăți (CFR Infrastructură, CFR Călători și CFR Marfă).

39. Cea de-a doua axă va continua măsurile de îmbunătățire a guvernantei, transparenței și monitorizării ÎS. Am reținut observațiile făcute despre noile consilii desemnate recent la ÎS din sectorul energiei. Vom desemna un consiliu profesionist în Hidroelectrica până la finele lunii noiembrie 2013 (criteriu de referință structural) în baza literei și a spiritului procedurilor specificate în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice. Între timp, actualul consiliu interimar desemnat la ieșirea Hidroelectricii din insolvență, va continua să asigure conducerea și la o Adunare Generală a Acționarilor vom autoriza actualul consiliu interimar să ia decizii în conformitate cu legea nr. 31/1990 (acțiune prealabilă). În linii mai generale, vom efectua și vom publica o evaluare independentă la nivel de administrație a modului în care este implementată Ordonanța de Urgență a Guvernului (nr.109/2011). În urma evaluării, vom elabora linii directoare pentru implementarea acestei ordonanțe în toate ministerele. Vom încerca de asemenea să adoptăm în parlament legea privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice până la finele lunii septembrie 2013, ce conferă MFP autoritatea legală de a supraveghea implementarea adecvată a acestei legi. Consiliul Fiscal își propune să realizeze un raport asupra operațiunilor și implicațiilor sale fiscale la nivelul ÎS. Mai mult, vom adopta, cu susținere din partea Băncii Mondiale, măsuri de îmbunătățire a funcției de monitorizare a direcției de supraveghere a ÎS din Ministerul Finanțelor Publice.

40. Vom continua măsurile de consolidare a transparenței operațiunilor ÎS. Toate contractele bilaterale noi ale producătorilor de electricitate vor fi încheiate într-o manieră transparentă și nediscriminatorie prin bursa de energie OPCOM și rapoartele anuale privind performanța ÎS vor fi publicate în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului privind guvernanta corporativă a ÎS. În mod conex, ministerele de resort vor face eforturi ca toate ÎS din portofoliile

lor să-și transmită bugetele pe anul 2013 spre aprobare până la finele lunii septembrie 2013 și bugetele pe anul 2014 la o lună după aprobarea bugetului de stat.

41. Cea de-a treia parte va fi continuarea îmbunătățirii cadrului de prețuri și a eficienței sectoarelor energiei și transporturilor. Suntem determinați să implementăm foile de parcurs pentru prețurile la electricitate și gaze și se va aplica în continuare mecanismul de transmitere pentru achizițiile de electricitate și gaze de către societățile de furnizare. Pentru electricitate, dereglementarea completă a prețurilor la electricitate pentru consumatorii industriali va fi realizată până la data de 1 ianuarie 2014 și pentru consumatorii casnici până la data de 31 decembrie 2017. Pentru gaze naturale, intenționăm să implementăm restul foii de parcurs pentru dereglementarea prețurilor la gaze conform planificării pentru a realiza dereglementarea completă pentru consumatorii industriali până cel târziu la data de 31 decembrie 2015 și pentru consumatorii casnici până la data de 31 decembrie 2018. Vom continua să luăm măsuri de consolidare a OPCOM ca platformă de tranzacționare a energiei și gazelor. Ne propunem, de asemenea, să vindem majoritatea portofoliului de societăți din subordinea Ministerului Economiei și să finalizăm următoarele cinci privatizări ale societăților energetice de stat pe perioada programului, vânzare ce va genera resurse pentru societăți și administrație și va susține dezvoltarea piețelor locale de capital. Pentru privatizările majoritare, pentru care căutăm investitori strategici, vom face acest lucru cu scopul de a atrage noi investiții și a asigura expertiză profesională pentru consolidarea viabilității operațiunilor și livrării serviciilor. Ne angajăm să nu divizăm și/sau fuzionăm societățile sau activele societăților programate pentru OPI-uri, cu excepția celor prevăzute în planul de reorganizare a Hidroelectrica sau conform celor specificate în continuare.

- **Nuclearelectrica SA** (producător de energie nucleară): Lansarea unei oferte publice inițiale (OPI) de 10% din acțiunile guvernului până la finele lunii septembrie 2013.
- **Romgaz** (producător de gaze naturale): Lansarea unei OPI de 15% din acțiunile administrației până la mijlocul lunii noiembrie 2013 (criteriu de referință structural). În prealabil, vom obține aprobarea Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) pentru utilizarea de titluri GDR (global depository receipts) și vom efectua un studiu de impact asupra mediului. A fost luată deja o decizie de extindere a dimensiunii consiliului de la Romgaz în urma OPI. Ca acțiune prealabilă, vom clarifica tratamentul fiscal pentru valorile mobiliare Romgaz achiziționate ce sunt tranzacționate pe o bursă din străinătate și vom adopta, dacă este cazul, baza legală necesară.
- **Electrica** (distribuție, furnizare și întreținere electricitate): Lansarea unei oferte publice inițiale pentru un pachet majoritar din acțiunile Statului, în urma majorării de capital planificate, până la finele lunii mai 2014 (criteriu de referință structural). În pregătirea acestei acțiuni, vom angaja un consultant de tranzacție pentru OPI până la mijlocul lunii septembrie 2013. Se lucrează în prezent la stabilirea a ce trebuie făcut cu cinci dintre cele șase societăți regionale de întreținere ale Electrica. Cel puțin trei dintre ele, dar posibil toate cinci, ar trebui să fie separate de Electrica în vederea unei posibile lichidări.

Deținerile de pachete minoritare de acțiuni de către Electrica la societăți de distribuție deja privatizate ar putea reprezenta o zonă majoră de incertitudine pentru OPI și aceste participații vor fi scoase din Electrica înainte de OPI. Vom aborda și problema neplății de către CFR a achizițiilor sale de electricitate de la Electrica înainte de OPI.

- **Oltenia** (generator de energie termică și electrică): Având în vedere necesarul de investiții de la Oltenia, am planificat ca înainte de privatizarea majoritară să organizăm o OPI pentru 15% din acțiunile Statului, anterior majorării de capitalul programate, până la finele lunii octombrie 2013 și în luna mai 2013 am angajat în acest scop un consultant de tranzacție. Ulterior, am decis să amânăm OPI până la finele lunii iunie 2014 (criteriu de referință structural) după ce devin disponibile situațiile financiare auditate pentru 2013 și este efectuat un studiu al rezervelor de cărbune.
- **Hidroelectrică** Am planificat o OPI pentru 10% din acțiunile Statului, după majorarea de capital planificată, până la finele lunii octombrie 2013. Totuși, contestarea în instanță a hotărârii de guvern de efectuare a OPI și recursul ulterior al guvernului împotriva hotărârii judecătorești au întârziat procesul. Ministerul Economiei, Secretariatul General al Guvernului și Hidroelectrică au depus la Curtea de Apel cereri de retragere a recursurilor înaintate de ele și au solicitat Curții soluționarea cu celeritate a acestor cereri de retragere a recursurilor. Vom adopta o nouă hotărâre de guvern pentru o OPI de 10%, în conformitate cu toate procedurile necesare. Guvernul va semna un contract cu consultantul de tranzacție selectat deja prin intermediul unui proces competitiv din 2012 pentru OPI ce va fi lansată până la finele lunii iunie 2014 (criteriu de referință structural), cu condiția ca hotărârea judecătorească să fie pronunțată până la finele lunii septembrie 2013.

42. În sectorul transporturilor, intenționăm să lucrăm îndeaproape cu Banca Mondială și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru a reforma sectorul feroviar cu scopul de a îmbunătăți performanțele financiare și operaționale ale ÎS din sectorul căilor ferate și a calității serviciilor feroviare. Ne propunem să revizuim termenii Contractului Multianual de Infrastructură. În prezent, acest contract nu este în echilibru financiar. Sumele plătite societății de stat de infrastructură feroviară (CFR Infrastructură) nu sunt în concordanță cu responsabilitățile de întreținere și exploatare a rețelei pe care le conferă. Va fi probabil nevoie de o combinație de eficientizare, reduceri de rețea și posibile majorări ale subvențiilor pentru a se ajunge la un echilibru. Banca Mondială lucrează la o analiză care să ajute la cuantificarea a ceea ce trebuie făcut. Ne propunem de asemenea să facilităm plata mai bună a accesului la infrastructură și a facturilor de electricitate de către compania de stat de transport feroviar de persoane (CFR Călători) și CFR Marfă prin reforme ale acelor întreprinderi și prin stingerea datoriilor restante între cele trei societăți feroviare principale. Măsurile de îmbunătățire a performanțelor operaționale și financiare a acestor societăți ar putea include:

- **CFR Marfă:** Ne vom îndeplini obligațiile asumate prin contractul de vânzare-cumpărare a pachetului majoritar la CFR Marfă și vom încheia tranzacția (schimbul de plată contra

acțiuni) până la mijlocul lunii octombrie 2013. În acest context, se va urmări obținerea aprobării controlului fuziunii de la autoritatea relevantă de reglementare. Dacă procesul de privatizare se lovește de obstacole insurmontabile, vom redeschide licitația pentru privatizarea majoritară a CFR Marfă, respectând un proces care urmează cele mai bune practici internaționale.

- **CFR Infrastructură și SN CFR Călători:** Vom oferi consiliilor desemnate la aceste societăți posibilitatea de a implementa fără interferențe planurile administrative aprobate. Vom finaliza procesul de desemnare a unei noi conduceri la CFR Infrastructură în conformitate cu litera și spiritul procedurilor specificate în ordonanța privind Guvernanța Corporativă a ÎS (109/2011). Intenționăm de asemenea să închiriem încă 1.500 de km de șine de cale ferată inoperabile, să majorăm tarifele de transport pasageri în septembrie 2013 și să modificăm din nou formula de calcul a OSP pentru a da, începând din luna ianuarie 2014, o pondere mai mare kilometrilor tren-pasageri parcurși. Mai pe larg, vom continua să explorăm măsuri de raționalizare a rețelei, de îmbunătățire a absorbției fondurilor UE, de consolidare a procesului de achiziții și de reducere a costurilor. Vom rezolva problema neplății de către CFR Infrastructură către Electrica înainte de Oferta Publică Inițială de la Electrica, în caz contrar aceasta fiind subminată.

43. O rețea de drumuri de bună calitate și extinsă reprezintă o componentă de infrastructură esențială a unui mediu de afaceri care să atragă investițiile și a unei economii funcționale. Pentru a ne concentra eforturile asupra creșterii absorbției fondurilor UE în perioada de finanțare 2014-2020 vom înființa, în cadrul guvernului, o agenție dedicată dezvoltării de autostrăzi eligibile spre a fi finanțate din fonduri UE. Compania națională de drumuri intenționează totodată să reducă cheltuielile de capital aferente proiectelor în derulare în anul 2013, cu scopul de a reduce arieratele către zero. Compania nu va prelungi procedurile de certificare a facturilor în afara prevederilor legale.

Piețele Muncii

44. Noul Cod al Muncii a îmbunătățit în mod semnificativ funcționarea pieței muncii. Contractele pe durată determinată au contribuit la creșterea gradului de ocupare, acestea crescând de la 6% din totalul contractelor active la finele lunii iunie 2011 la 9% la finele lunii iunie 2013. Vom continua monitorizarea implementarea Legii Dialogului Social, asigurându-ne ca toate amendamentele vor fi impuse prin consultare cu părțile implicate printr-un proces legislativ normal. Ne vom continua cooperarea cu Organizația Internațională a Muncii (OIM) pentru a ne asigura că noua legislație respectă convențiile OIM.

45. Având în vedere șomajul ridicat în rândul populației tinere din România, am demarat modificarea legislației actuale pentru a îmbunătăți tranziția tinerilor către piața muncii sub umbrela noului Plan Național de Locuri de Muncă, pentru a impulsiona ocuparea în muncă a

tinerilor în 2013 și pe mai departe . Se va elabora un plan de acțiune pentru implementarea măsurilor care s-ar putea califica pentru a fi susținute în cadrul Inițiativei Ocuparea Tinerilor, în conformitate cu concluziile Consiliului European din iunie 2013. A fost adoptată Legea Uceniciei ce introduce un model dual de ucenicie și anticipăm finalizarea legislației secundare necesare până la finele lunii septembrie. O lege ce facilitează obținerea de experiență profesională de către tinerii absolvenți de studii superioare a fost adoptată de guvern și va fi transmisă spre aprobare Parlamentului până la finele lunii octombrie 2013.

IV. Ținte orientative

7. Limita cheltuielilor primare curente ale bugetului general consolidat (exclusiv fonduri UE și asistență socială, milioane lei) ^{1/}	134.330	70.412	106.300	147.509	36.700	74.400
8. Plafonul soldului operațional (venituri fără impozite și dobânzi), exclusiv subvențiile, pentru ÎS principale (definite în paragraful 22 din MTI)	-3.3	-1.0	-1.6	-2.3	-0.5	-0.8
9. Limita stocului de arierate al ÎS principale (definite în MTI) (miliarde lei)	12.6	8.2	7.5	5.6	4.7	3.7
10. Limita stocului arieratelor bugetelor locale (miliarde lei)	0.84	0.14	0.30	0.30	0.30	0.30
11. Plafonul stocului de împrumuturi nete de Trezorerie destinate proiectelor cu finanțare UE (milioane lei) ^{2/}	...	1.546	3.000	3.000	3.000	3.000

^{1/} Cifra aferentă lunii decembrie 2012 reprezintă stocul. Raportat la ratele de schimb și pretul aurului din program.

^{2/} Cifre cumulate pe parcursul anului calendaristic (ex. cifra la septembrie 2013 este cumulată de la 1 ianuarie 2013).

Tabelul 2. România: Condiționalități propuse

Măsura	Data Vizată
Acțiuni prealabile - Aprobarea unei ordonanțe de guvern care să cuprindă definițiile standard ale angajamentelor pentru sistemul de control al angajamentelor. - Aprobarea unei ordonanțe de guvern care să definească criteriile de prioritizare pentru proiectele de investiții publice. - Aprobarea unei ordonanțe de guvern de largire a bazei de contribuții sociale prin aplicarea unei taxe obligatorii (contribuție de sănătate) asupra veniturilor din chirii obținute de persoanele fizice, care să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2014. - Autorizarea actualului consiliu interimar, în cadrul unei Adunări Generale a Acționarilor Hidroelectrica, să ia decizii în conformitate cu prevederile legii 31/1990, cautând în același timp să desemneze un consiliu profesionist în concordanță cu ordonanța privind guvernarea corporativă a ÎS. - Clarificarea tratamentului fiscal al titlurilor de valoare Romgaz tranzacționate pe bursele de valori din străinătate și adoptarea, dacă este cazul, a bazei legale necesare.	

Criterii de Referință Structurale 1. Începerea publicării rapoartelor lunare privind arieratele și măsurile corective adoptate de autoritățile centrale și locale, pe unități, cu frecvență trimestrială. 2. Elaborarea pachetului de bază în sănătate în cadrul anvelopei de cheltuieli existente ce va defini și sfera de cuprindere a sectorului privat în sistemul sanitar în viitor. 3. Elaborarea proiecțiilor financiare pe termen mediu care să identifice corect implicațiile fiscale ale proiectelor cu finanțare UE, cuprinzând necesarul de cofinanțare, corecțiile financiare și cheltuielile neeligibile. 4. Aprobarea, prin memorandum de guvern, a unei liste de proiecte semnificative prioritare, pe baza criteriilor de prioritizare, care să ajute la elaborarea bugetului pe anul 2014. 5. Lansarea unei oferte publice inițiale pentru 15% din acțiunile deținute de Stat la Romgaz. 6. Numirea unui Consiliu profesionist la Hidroelectrică în conformitate cu prevederile Ordonanței 109/2011. 7. Aprobarea legislației privind Obligațiunile Garantate. 8. Punerea în funcțiune integrală a sistemului de control al angajamentelor, susținut de modificările legale și procedurale necesare și acoperirea cheltuielilor MFP și a încă cel puțin unui alt ordonator principal de credite atât din administrația centrală cât și din administrația locală. 9. Lansarea unei oferte publice inițiale pentru pachetul majoritar de acțiuni deținute de Stat la Electrică, după majorarea de capital programată. 10. Punerea în funcțiune integrală a sistemului de control al angajamentelor la nivelul tuturor entităților din cadrul Bugetului General Consolidat. 11. Lansarea unei oferte publice inițiale pentru 15% din acțiunile deținute de Stat la Complexul Oltenia, anterior majorării de capital programate. 12. Lansarea unei oferte publice inițiale pentru 10% din acțiunile deținute de Stat la Hidroelectrică, după majorarea de capital programată. 13. Desfășurarea sistemului consolidat de raportare fiscală la toate entitățile guvernamentale. 14. Rezolvarea prosibilelor discrepante dintre prevederile codului fiscal și reglementările contabile IFRS privind tratamentul ÎNP cesionate companiilor interne de gestionare a datoriilor în concordanță cu rezultatul procesului aflat pe rol la CE pentru încălcarea prevederilor. 15. Elaborarea și publicarea situațiilor financiare accrual pentru BGC și a rapoartelor ESA95 din	Finele lunii septembrie 2013 Finele lunii septembrie 2013 Mijlocul lunii octombrie 2013 Mijlocul lunii octombrie 2013 Mijlocul lunii noiembrie 2013 Finele lunii noiembrie 2013 Finele lunii decembrie 2013 Finele lunii ianuarie 2014 Finele lunii mai 2014 Finele lunii iunie 2014 Finele lunii iunie 2014 Finele lunii iunie 2014 Finele lunii iunie 2014
--	---

sistem (primul set de raportări va fi cel aferent anului 2014) și reconcilierea dintre acestea și cu rapoartele de execuție bugetară cash.	Finele lunii decembrie 2014 Finele lunii iunie 2015
--	--

Anexa II. România: Memorandum Tehnic de Înțelegere

1. Prezentul Memorandum Tehnic de Înțelegere (MTÎ) definește variabilele incluse în criteriile de performanță cantitative și în țintele indicative specificate în Memorandumul de Politici Economice și Financiare (MPEF), premisele principale, metodele care vor fi utilizate pentru evaluarea performanței programului și obligațiile în materie de raportare în vederea asigurării unei monitorizări adecvate a evoluțiilor economico-financiare. Criteriile de performanță cantitative și țintele indicative, și criteriile de performanță structurale pentru 2013 și 2014 sunt prezentate în Tabelele 1 și respectiv 2 ale MPEF.
2. În accepțiunea programului *ratele de schimb* ale leului românesc (RON) față de euro se stabilesc la $\text{RON } 4,4588 = 1 \text{ €}$, față de dolarul SUA la $\text{RON } 3,4151 = 1 \text{ \$}$, față de yenul japonez la $\text{RON } 3,4480 = 100 \text{ ¥}$, și față de lira sterlină la $\text{RON } 5,207 = 1 \text{ £}$, iar *prețul aurului* este stabilit la RON 132,1562 pe gram după cum este afișat pe website-ul Băncii Naționale a României (BNR) la data de 30 iunie 2013. Ratele de schimb față de alte valute, acolo unde sunt aplicabile, vor fi de asemenea acelea postate pe website-ul BNR în data de 30 iunie 2013.
3. În accepțiunea programului, *bugetul general consolidat* include entitățile *definite în bugetul pe anul 2013*. Acestea sunt: guvernul central (bugetul de stat, entitățile de stat autofinanțate incluse în buget, etc.), autoritățile locale, fondurile de asigurări sociale (pensii, sănătate și șomaj) și Compania națională de autostrăzi și drumuri naționale din România. Prezenta definiție a bugetului general consolidat include de asemenea orice fonduri noi, sau alte programe speciale bugetare și extrabugetare care ar putea fi create pe parcursul perioadei programului pentru a desfășura o operațiune de natură fiscală, așa cum se definește în *Manualul FMI pentru Statisticile Financiare Guvernamentale 2001*. Autoritățile vor informa imediat experții FMI cu privire la crearea oricărui astfel de fond sau program nou.

CRITERII DE PERFORMANȚĂ CANTITATIVE, ȚINTE INDICATIVE, INTERVALUL DE CONSULTARE PE INFLAȚIE ȘI CRITERII DE PERFORMANȚĂ PERMANENTE

A. Limita privind Variația Rezervelor Internaționale Nete

4. În accepțiunea programului, Rezervele Internaționale Nete (RIN) sunt definite ca RIN ale BNR minus obligațiile Trezoreriei față de Fondul Monetar Internațional.

5. RIN ale BNR sunt definite ca valoarea în euro a activelor externe brute ale BNR minus pasivele externe brute ale BNR; și vor fi măsurate pe baza definițiilor operaționale ale BNR și nu a celor contabile. Activele și pasivele externe denominate în alte monede decât euro vor fi convertite în euro la ratele de schimb și prețul autrului din program.

6. Activele externe brute ale BNR se definesc ca incluzând deținerile de aur monetar, DST ale BNR, poziția rezervei țării la FMI, deținerile de numerar, titluri și depozite în străinătate în valute străine convertibile. Se exclud din rezervă: (i) metale prețioase altele decât aurul monetar; (ii) activele în valute neconvertibile; (iii) active nelichide; (iv) orice active care sunt gajate, colateralizate sau se află sub o alta obligație, dacă acestora nu le este asociat și un pasiv extern brut; (v) creanțe asupra rezidenților; și (vi) creanțe în valută decurgând din instrumente derivate în monede străine vis-à-vis de moneda națională (cum ar fi futures, forwards, swaps, și options).

7. Pasivele externe brute ale BNR se definesc ca toate pasivele în valute străine față de rezidenți și nerezidenți, inclusiv angajamentele de vânzare de valute străine decurgând din instrumente derivate (cum ar fi futures, forwards, swaps, și options), depozitele în valută ale băncilor constituite ca rezerve minime obligatorii și tot creditul nerambursat de la FMI, dar excluzând (i) depozitele în valută ale băncilor legate de rezervele minime obligatorii; și (ii) depozitele în valută ale Guvernului la BNR.

Limita pentru variația cumulată a RIN de la începutul anului 2013 și 2014 (în mil. euro) ^{1/}

	Decembrie 2012	Început 2013	2013			2014	
	stoc	stoc	Iunie realizat	Septembrie CP	Decembrie CP	Martie Indicativ	Iunie Indicativ
Variația cumulată a RIN	16.344	20.266	3.922	3.922	3.922	250	0
<i>Articol de</i>	34.152	35.381	1.229	40	-1.371	-1.161	-2.932
<i>Memorandum:</i>							
Active Externe							
Brute							

¹CP = criteriu de performanță; date pentru finele lunii. Rulajele sunt cumulate de la începutul aceluiași an calendaristic (ex. cifra la iunie 2013 este cumulată de la 1 ianuarie 2013). Stocurile curente sunt obținute prin adunarea rulajelor la stocul de la finalul anului precedent.

8. Țintele RIN vor fi ajustate (i) în sus (în jos) cu surplusul (deficitul) din tragerile în cadrul programului față de proiecția de bază (tragerile în program se definesc ca trageri externe de la creditorii oficiali (BM și CE) care sunt utilizabile pentru finanțarea bugetului de stat total și (ii) în jos cu întregul cuantum al deficitului realizat față de proiecția de bază din plasamentul de obligațiuni externe al MFP.

Tragerile din Programul Extern și al MFP—Proiecții de bază (în milioane euro)¹

	2013			2014	
	Iunie Realizat	Septembrie CP	Decembrie CP	Martie Indicativ	Iunie Indicativ
Variația cumulată în cadrul programului extern	0	0	0	0	0
Variația cumulată a plasamentelor externe de obligațiuni ale MFP	1.122	1.122	2.322	1.000	1.000

¹ Rulajele sunt cumulate de la începutul aceluiași an calendaristic (ex. cifra la iunie 2013 este cumulată de la 1 ianuarie 2013).

B. Mecanismul de Consultare pentru rata inflației la 12 luni

9. Intervalele de consultare trimestriale în jurul ratei proiectate a inflației pe 12 luni în prețuri de consum (așa cum sunt măsurate de indexul prețurilor de consum (IPC) publicat de Institutul Național de Statistică) sunt specificate mai jos. În cazul în care rata inflației IPC an-la-an se află în afara intervalelor exterioare specificate mai jos, autoritățile vor efectua o consultare cu FMI cu privire la politicile propuse ca răspuns înainte de a solicita alte trageri în cadrul programului. În plus, BNR va avea discuții cu experții FMI în cazul în care rata inflației IPC an-la-an se situează în afara intervalelor interioare specificate pentru finele fiecărui trimestru în tabelul de mai jos.

Intervalul de consultare pe inflație

	2013			2014	
	Iunie realizat	Sept. țintă	Dec. țintă	Martie indicativ	Iunie indicativ
Interval exterior (limita superioară)		5,1	5,3	4,6	5,0
Interval interior (limita superioară)		4,1	4,3	3,6	4,0
<i>Realizat/Punct central</i>	5,4	3,1	3,3	2,6	3,0
Interval interior (limita inferioară)		2,1	2,3	1,6	2,0

inferioară)				
Interval exterior (limita inferioară)	1,]	1,3	0,6	1,0

C. Criteriu de Performanță privind soldul bugetului general consolidat

10. Deficitul bugetar va fi monitorizat trimestrial prin soldul cash al bugetului general consolidat în clasificarea GFS 1986. Conform metodologiei naționale, veniturile și cheltuielile aferente fondurilor UE vor fi tratate în bază accrual. Orice încasări din privatizare vor fi tratate ca articole sub linie. Autoritățile se vor consulta cu experții FMI cu privire la măsurile de corecție în cazul unor nerealizări în materie de venituri și finanțare guvernamentală. Bugetul pe anul 2014 se va întocmi conform metodologiei GFSM 2001. Datele privind execuția fiscală pe anul 2013 vor fi prezentate atât în GFSM 2001 cât și conform metodologiei descrise mai sus.

Limita cumulată pentru soldul bugetului general consolidat ^{1/}

	(în milioane lei)
Finele lunii iunie 2013 (realizat)	-6621
Finele lunii septembrie 2013 (criteriu de performanță)	-9181
Finele lunii decembrie 2013 (criteriu de performanță)	-14700
Finele lunii martie 2014 (indicativ) [/]	-4000
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	-6200

¹ Cifre cumulate pe parcursul anului calendaristic (ex. cifra din iunie 2013 este cumulativă începând din 1 ianuarie 2013).

11. Limita cumulată pentru soldul bugetului general consolidat va fi ajustată în jos cu cheltuielile aferente cofinanțării naționale a proiectelor cu finanțare UE (exclusiv cofinanțarea din fonduri de top-up) ce depășesc 4221 RON la finele lunii septembrie 2013 și 5886 RON la finele lunii decembrie 2013, în limita a 600 milioane RON.

12. Ministerul Finanțelor Publice (MFP) va furniza de asemenea date lunare pentru a măsura deficitul sub linie. Soldul bugetului general consolidat măsurat sub linie va include:

- + (i) finanțarea externă netă, excluzând câștigurile și pierderile din reevaluare;
- + (ii) variația creditului intern net din sistemul financiar, excluzând câștigurile și pierderile din reevaluarea depozitelor denominate în valute străine și incluzând ajustări pentru:
 - + (a) fonduri UE primite și necheltuite încă (plăți în avans);
 - + (b) cereri de rambursare ale guvernului din fonduri UE;
 - + (c) obligații ale fondului proprietatea neplătite încă;
- + (iii) variația stocului de titluri de stat emise, net de schimbările de reevaluare;
- + (iv) variații nete ale altor finanțări.

- Din care: (a) finanțare temporară pentru proiecte UE
(b) rambursări de la UE pentru proiecte cu finanțare UE

Se vor furniza de asemenea și datele privind soldul inițial și soldul final al contului de Trezorerie.

13. Dacă diferența dintre deficitul bugetului general consolidat măsurat deasupra liniei și sub linie este mai mare de 200 de milioane de lei pe fiecare trimestru pe parcursul lui 2013 și 2014, MFP se va consulta cu experții FMI.

D. Țintă indicativă privind Stocul Împrumuturilor Nete acordate din Trezorerie pentru Proiectele finanțate din fonduri UE

14. Ministerul Finanțelor Publice poate acorda împrumuturi nete din Trezorerie beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri structurale și de coeziune UE, împrumuturi definite ca finanțare temporară pentru proiecte UE minus rambursările de la UE pentru proiecte cu finanțare din fonduri structurale și de coeziune UE. Stocul net restant la finele fiecărui trimestru nu va depăși 3 miliarde RON (țintă indicativă).

E. Criteriu de performanță limitând emiterea de garanții guvernamentale către sectorul privat nefinanciar și întreprinderile publice

15. Emiterea de garanții guvernamentale către sectorul privat nefinanciar și către întreprinderile publice va fi limitată pe parcursul duratei programului. Plafoanele sunt precizate în tabelul de mai jos.

Plafon pentru garanțiile din bugetul general consolidat nou emise de la finele anului 2008 până la:	
	(în miliarde lei)
Finele lunii iunie 2013 (realizat)	10,9
Finele lunii septembrie 2013 (criteriu de performanță)	16
Finele lunii decembrie 2013 (criteriu de performanță)	16
Finele lunii martie 2014 (indicativ)	18
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	18

F. Criteriu de performanță privind stocul de arierate interne al Bugetului de Stat și Sistemului de Asigurări Sociale

16. Criteriul de performanță stabilit cu privire la stocul de arierate la nivelul bugetului de stat și al fondurilor sociale (definite în 13 mai sus) are în vedere eliminarea lor pe durata programului. Stocul va fi măsurat net de arieratele interguvernamentale, dar guvernul va raporta

atât arieratele brute cât și arieratele nete. În caz de necesitate, guvernul va lua măsurile corective pentru a preveni acumularea de noi arierate. În accepțiunea programului, arierate înseamnă sume de plată trecute de scadență cu 90 de zile (în conformitate cu definiția cheltuielilor din ESA95). Autoritățile se vor consulta cu echipa FMI în cazul în care noi arierate sunt contestate ca urmare a auditului efectuat de Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control. Ca articol de memorandum, arieratele spitalelor de la administrația centrală vor fi raportate separat.

Stocul de arierate la nivelul bugetului de stat și al fondurilor sociale	(în miliarde lei)
Finele lunii iunie 2013 (realizat)	0,035
Finele lunii septembrie 2013 (criteriu de performanță)	0,02
Finele lunii decembrie 2013 (criteriu de performanță)	0,02
Finele lunii martie 2014 (indicativ)	0,02
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	0,02

G. Criteriu de performanță permanent privind neacumularea de arierate externe la nivelul Bugetului General Consolidat

17. La nivelul Bugetului General Consolidat nu se vor acumula arierate la plățile externe pe durata programului. În accepțiunea acestui criteriu de performanță, un arierat la plată externă va fi definit ca o plată a bugetului general consolidat, care nu a fost efectuată în termen de 7 zile de la data scadenței. Criteriul de performanță se va aplica pe bază permanentă.

H. Ținta indicativă privind cheltuielile curente primare ale Bugetului General Consolidat

18. Ținta indicativă privind cheltuielile curente primare ale bugetului general consolidat este definită ca incluzând cheltuielile de personal, cheltuielile cu bunurile și serviciile exclusiv fonduri UE (specificate în categoria de împrumuturi externe nerambursabile), subvenții, transferuri către entități publice, pensii (categoria de asistență socială din bugetul asigurărilor sociale), ajutorul de stat și alte cheltuieli din categoria alte transferuri, Fondul de Rezervă și alte cheltuieli clasificate în tabelele de raportare lunară. Cifrele realizate (față de care se va compara ținta) vor include plățile aferente planurilor de reducere a arieratelor și cheltuielile finanțate prin taxa de clawback.

Variația cumulată a cheltuielilor curente primare ale bugetului general consolidat¹	(în milioane lei)
Finele lunii iunie 2013 (realizat)	70,412
Finele lunii septembrie 2013 (criteriu de performanță)	106,300
Finele lunii decembrie 2013 (criteriu de performanță)	147,509

Finele lunii martie 2014 (indicativ)	36,700
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	74,400

¹ Cifre cumulate pe parcursul anului calendaristic (ex. cifra din iunie 2013 este cumulată începând cu 1 ianuarie 2013).

I. Țintă indicativă privind Arieratele la nivelul Bugetelor Locale

19. Ținta indicativă privind stocul de arierate interne la nivelul bugetelor locale are în vedere neacumularea de noi arierate, și reducerea lor pe durata programului. În caz de necesitate, guvernul va lua măsurile corective pentru a preveni acumularea de noi arierate. În accepțiunea programului, arierate înseamnă sume de plată trecute de scadență cu 90 de zile (în conformitate cu definiția cheltuielilor din ESA95). Ca articol de memorandum, arieratele spitalelor de la administrația locală vor fi raportate separat.

Stocul de arierate la nivelul bugetelor locale	
	(în miliarde lei)
Finele lunii iunie 2013 (realizat)	0,143
Finele lunii septembrie 2013 (criteriu de performanță)	0,300
Finele lunii decembrie 2013 (criteriu de performanță)	0,300
Finele lunii martie 2014 (indicativ)	0,300
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	0,300

i. Absorbția Fondurilor UE

20. Contribuția din fonduri UE menționată în condiționalitatea MTÎ va fi măsurată luând în calcul cheltuielile eligibile din Fondurile Structurale și de Coeziune (FSC) și din Fondul European Agricol și de Dezvoltare Rurală (FEADR).

ii. Monitorizarea întreprinderilor publice

21. Întreprinderile de stat sunt definite ca fiind toate companiile, inclusiv institutele de cercetare înregistrate în baza Legii 31/1990 (modificată) și *regiile autonome* organizate în baza Legii 15/1990 (modificată), în care ponderea cumulată a capitalului public este de peste 50% inclusiv, deținut direct sau indirect de autoritățile centrale sau locale.

22. S-a stabilit o țintă indicativă trimestrială trimestrele trei și patru ale anului 2013 pentru soldul agregat operațional net de subvenții și de efectele operațiunilor financiare și contabile singulare (one-off) acumulat pe an calendaristic, pentru următoarele întreprinderi publice: C.N. Căi Ferate CFR S.A și cinci dintre filialele sale (S.C. Intervenții Feroviare S.A., Informatică Feroviară S.A., S.C. Sere și Pepiniere S.A., S.C. Electrificare CFR S.A., and S.C. Întreținere Mecanizată S.A.) S.N.

de Transport Feroviar de Marfă "CFR Marfă" S.A. și filiala sa (S.C. Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje S.A.) și S.N. Transport Feroviar de Călători "CFR Călători" S.A. și filiala sa (S.C. de Reparații locomotive C.F.R. SCRL Brașov S.A.). Datele vor fi furnizate împreună cu rezultatele operaționale de către companie. Tintele vor fi următoarele:

Limita soldului agregat operațional ¹	
	(în miliarde lei)
Finele lunii decembrie 2012 (realizat)	-3,3
Finele lunii iunie 2013 (preliminar)	-1,0
Finele lunii septembrie 2013 (țintă)	-1,6
Finele lunii decembrie 2013 (țintă)	-2,3
Finele lunii martie 2014 (indicativ)	-0,5
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	-0,8

¹ Cifre cumulate pe parcursul anului calendaristic (ex. cifra din iunie 2013 este cumulată începând din 1 ianuarie 2013).

23. În cazul în care una dintre aceste întreprinderi este plasată în procedură de insolvență, eveniment ce intervine atunci când se înscrie în registrul comerțului că întreprinderea a intrat în procedura de insolvență sau de lichidare, sau dacă pachetul majoritar de acțiuni a fost privatizat, eveniment ce intervine atunci când se încasează plata de la o entitate în care statul nu deține o participație care să îi confere control asupra acesteia, în schimbul pachetului majoritar de acțiuni ale întreprinderii, ținta agregată menționată mai sus nu se va ajusta cu soldul țintei soldului operațional inițial stabilită pentru acea companie. În cazul în care oricare dintre companiile menționate mai sus este divizată creându-se o nouă companie, ambele companii vor rămâne sub monitorizare. Dacă unele dintre companiile menționate mai sus sunt comasate, companiile nou create vor rămâne sub monitorizare.

24. Se stabilește o țintă indicativă trimestrială pentru trimestrele trei și patru ale anului 2013 pentru stocul sumelor de plată al întreprinderilor de stat deținute de administrația centrală, ce nu au fost efectuate până la data scadenței. Stocul exclude sumele de plată restante ale acelor întreprinderi de stat deținute de administrația centrală ce sunt deja în procedură de insolvență sau de lichidare. Data inițială de măsurare a stocului este 31 decembrie 2012. Datele se vor raporta la nivel de companie. Țintele vor fi următoarele

Plafon pentru sumele de plată ce au depășit data scadenței	
	(în miliarde lei)
Finele lunii decembrie 2012 (realizat)	12,6
Finele lunii iunie 2013 (preliminar)	8,2
Finele lunii septembrie 2013 (țintă)	7,5
Finele lunii decembrie 2013 (țintă)	5,6
Finele lunii martie 2014 (indicativ)	4,7
Finele lunii iunie 2014 (indicativ)	3,7

Ținta stabilită pentru finele lunii decembrie 2013 va fi ajustată în sus cu 1,2 miliarde lei în cazul în care nu se finalizează privatizarea majoritară la CFR Marfă, deci în eventualitatea în care condițiile stabilite în contractul de vânzare-cumpărare nu au fost îndeplinite și deci transferul pachetului majoritar de acțiuni la CFR Marfă în schimbul plății efectuate de investitorul strategic nu a putut avea loc până la 31 decembrie 2013.

25. În cazul în care una dintre aceste întreprinderi este plasată în procedură de insolvență, eveniment ce intervine atunci când se înscrie în registrul comerțului că întreprinderea a intrat în procedura de insolvență sau de lichidare, sau dacă pachetul majoritar de acțiuni a fost privatizat, eveniment ce intervine atunci când se încasează plata de la o entitate în care statul nu deține o participație care să îi confere control asupra acesteia, în schimbul pachetului majoritar de acțiuni ale întreprinderii, ținta agregată menționată mai sus nu se va ajusta cu sumele de plată restante ale acelei companii. În cazul în care oricare dintre companiile menționate mai sus este divizată creându-se o nouă companie, ambele companii vor rămâne sub monitorizare. Dacă unele dintre companiile menționate mai sus sunt comasate, companiile nou create vor rămâne sub monitorizare. Plățile restante trecute de scadență acumulate și raportate de companiile active în perioada în care acestea sunt în procedură de insolvență vor fi însă incluse în țintă.

iii. Cerințe de raportare pentru Acțiunile Prealabile

26. Îndeplinirea acțiunii prealabile referitoare la Hidroelectrică presupune primirea de către FMI a hotărârii adoptate de Adunarea Generală a Acționarilor cu majoritatea voturilor Departamentului pentru Energie, conform căreia acționarii Hidroelectrică (1) au reconfirmat membrii actualului consiliu, în timp ce sunt parcurse procedurile de numire a unui nou consiliu în conformitate cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109/2011; și (2) au aprobat un model pentru contractul de mandat pentru actualul consiliu de supraveghere fără a limita autoritățile încredințate în general consiliilor de supraveghere prin legea societăților comerciale din România nr. 31/1990. Îndeplinirea acțiunii prealabile referitoare la Romgaz presupune primirea unei scrisori semnate din partea Ministrului pentru Buget al Ministerului Finanțelor Publice în care se precizează pașii întreprinși pentru clarificarea regimului fiscal aplicabil valorilor mobiliare ale companiilor românești tranzacționate pe burse din străinătate și o copie a actului normativ cuprinzând aceste precizări.

iv. Cerințe de raportare

27. Performanța în cadrul programului va fi monitorizată în baza datelor furnizate FMI și CE de BNR și MFP după cum este prezentat în Tabelul de mai jos. Autoritățile vor transmite cu promptitudine expertizilor FMI și CE orice revizuire de date precum și orice alte informații necesare pentru monitorizarea acordului cu FMI și cu CE.

România: Furnizarea de date către FMI și CE

Articol	Periodicitate
De furnizat de Ministerul Finanțelor	
Date lunare preliminare privind conturile bugetului general consolidat, inclusiv pe baza GFSM 2001	Lunar, pe 25 ale lunii următoare
Date finale trimestriale privind împrumuturile nete acordate de trezorerie pentru proiectele cu finanțare UE	Trimestrial, în a 5-a zi după termen
Date lunare preliminare conținând defalcarea cheltuielilor BGC aferente proiectelor UE post-aderare (cofinanțare, cheltuieli neeligibile, corecții, fonduri rambursabile, și top-up-uri de la UE)	Lunar, pe 25 ale lunii următoare
Date finale trimestriale privind conturile bugetului general consolidat, inclusiv întreprinderile publice definite pe baza ESA95 și defalcarea cheltuielilor BGC aferente proiectelor UE	Trimestrial, date cash, în a 35a zi după termen Trimestrial, date accrual, în a 55a zi după termen
Deficitul BGC utilizând definiția ESA95	Trimestrial, cu un decalaj de trei luni
Date preliminare privind finanțarea sub linie pentru BGC	Lunar, cu un decalaj de nu mai mult de 35 zile după termen
Date finale trimestriale privind finanțarea sub linie pentru BGC, incluzând detalii privind emisiunile interne și externe și rambursările (pe monede)	Trimestrial, nu mai târziu de 45 zile după termen
Total sume de plată și arierate ale BGC,	Preliminar lunar, în decursul lunii următoare

inclusiv bugete locale și spitalele de administrația centrală și locală	Trimestrial, în termen de 55 zile
Raport de progres privind stadiul auditului stocului de arierate locale contestate.	Trimestrial, în cel mult 45 de zile de la finalizarea fiecărui trimestru
Date privind întârzierile la plată și arieratele aferente rambursărilor la medicamente de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate (farmacii și en-grossiști), cu accent special pe implementarea Directivei 7	Lunar, la finele fiecărei luni
Stocul de arierate externe ale bugetului administrației centrale	Zilnic, cu un decalaj de nu mai mult de șapte zile
Datoria publică și garanții guvernamentale nou emise	Lunar, în termen de o lună
Date lunare preliminare privind cheltuielile primare ale BGC, net de fonduri UE	Date lunare preliminare în termen de 25 zile
Date finale trimestriale privind cheltuielile primare ale BGC, net de fonduri UE	Trimestrial, în termen de 35 zile după termen
Calendare care arată datele anticipate de finalizare a principalilor pași ce conduc la lansarea ofertelor publice inițiale pentru companiile de stat din domeniul energiei	Trimestrial, în termen de 10 zile de la finalizarea fiecărui trimestru
Date preliminare privind soldul operațional, profiturile, stocul sumelor de plată restante și cheltuielile de personal pentru fiecare dintre principalele întreprinderi publice definite la 122	Lunar, în termen de 30 de zile
Date finale privind soldul operațional, profiturile, stocul sumelor de plată restante și cheltuielile de personal pentru fiecare dintre principalele întreprinderi publice definite la 122	Trimestrial, la finele lunii mai pentru anul precedent și finele lunii august pentru primul semestru al anului curent
Date preliminare privind stocul sumelor de plată restante pentru fiecare întreprindere publică definite la 121	Trimestrial, în termen de 35 zile
Date finale privind stocul sumelor de plată restante pentru fiecare întreprindere publică definite la 121	Trimestrial, la finele lunii mai pentru anul precedent și finele lunii august pentru primul semestru al anului curent
Date privind granturile pentru proiecte UE (rambursări și avansuri), cheltuieli de capital și subvenții acoperite de avansurile UE sau	Lunar, în termen de trei săptămâni de la finele fiecărei luni

eligibile pentru rambursări UE legate de proiecte sprijinite de UE convenite specific cu UE	
Soldul CTS în RON	Lunar, în termen de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Soldul celor două conturi în valută utilizate pentru finanțarea bugetară și pentru răscumpărarea datoriei publice (media și finele perioadei)	Lunar, în termen de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Soldul încasărilor din privatizări înregistrate în contul Trezoreriei Statului, detalii despre sume revendicate din aceste încasări și ieșirile nete proiectate	Lunar, în termen de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Raportarea progreselor înregistrate în implementarea analizei funcționale a administrației publice din România	Trimestrial, se va transmite cu două săptămâni înaintea fiecărei misiuni pentru fiecare din cele 12 ministere
Date privind subvențiile pe fiecare minister	Trimestrial, la o lună după încheierea trimestrului. Raportare suplimentară cu o săptămână înainte de misiunea de evaluare
Date privind numărul de angajați din sectorul public și stadiul implementării Ordonanței 77/2013, mai ales numărul de posturi reduse în ministerele administrației centrale și creșterile de personal la nivelul autorităților locale	Lunar, la finele fiecărei luni

De furnizat de Banca Națională a României

Date RIN, pe componente, atât conform ratei de schimb din program cât și a celei reale	Săptămânal, în fiecare luni după săptămâna de raportare și cu un decalaj de 3 zile lucrătoare în cazul datelor de final de trimestru
Date privind analiza monetară în formatul convenit cu experții FMI și ai CE	Lunar, în termen de 30 de zile de la finele lunii
Graficul plăților contractuale externe ale sectorului bancar scadente în următoarele patru trimestre, dobânda și amortizare (pentru împrumuturile pe termen mediu și lung)	Lunar, 45 de zile după finele fiecărei luni
Graficul plăților contractuale externe ale	Lunar, 45 de zile după finele fiecărei luni

sectorului corporatist scadente în următoarele patru trimestre dobânda și amortizare (pentru împrumuturile pe termen mediu și lung)	
Stocul datoriei externe pe termen scurt ale băncilor și corporațiilor	Lunar, 45 de zile după finele fiecărei luni
Balanța de plăți în formatul FMI utilizat actualmente pentru raportare	Lunar, 45 de zile după finele fiecărei luni
Expunerea (depozite, împrumuturi, împrumuturi subordonate) ale (i) băncilor mamă străine către subsidiarele lor din România; (ii) IFI și (iii) alți creditori către bănci din România (în monedă națională și străină).	Lunar, 20 de zile după finele fiecărei luni
Informații detaliate pe fiecare bancă în parte despre împrumuturile restructurate acordate populației și companiilor, inclusiv ÎS	Trimestrial, în 45 de zile după finele fiecărui trimestru
Indicatori ai stării de sănătate financiară ¹⁴	Lunar, 45 zile după finele fiecărei luni
Rezervele valutare inclusiv informații privind intervențiile pe piața valutară și swap-urile efectuate de BNR	Bi-săptămânal
FMI și CE vor fi imediat informate în cazul unei pierderi bruște de rezerve ce depășește 600 de milioane de Euro	Imediat după apariția evenimentului

¹⁴ Datele privind solvabilitatea vor fi furnizate trimestrial.